

ANUL LXXXI
Nr. 2
15-21 ianuarie
1992
BUCUREȘTI

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ȘI CULTURAL • ÎNFIINȚAT ÎN 1911

LUDOVIC SPIESS:
"VOR CURGE MULTE
LACRIMI ÎN MINISTE-
RUL CULTURII"

pag. 8-9

Cine l-a înarmat
pe Saddam Hussein? pag. 4

Nicolae Manolescu își asumă
RISCU ONESTITĂȚII

pag. 5

CIOCCIOLINA LA „VATRA ROMÂNEASCĂ”

pag. 3

Mugurel Florescu
NU ȘTIE
cine sînt teroristii

pag. 7

Primul ministru și viziunile sale contabile

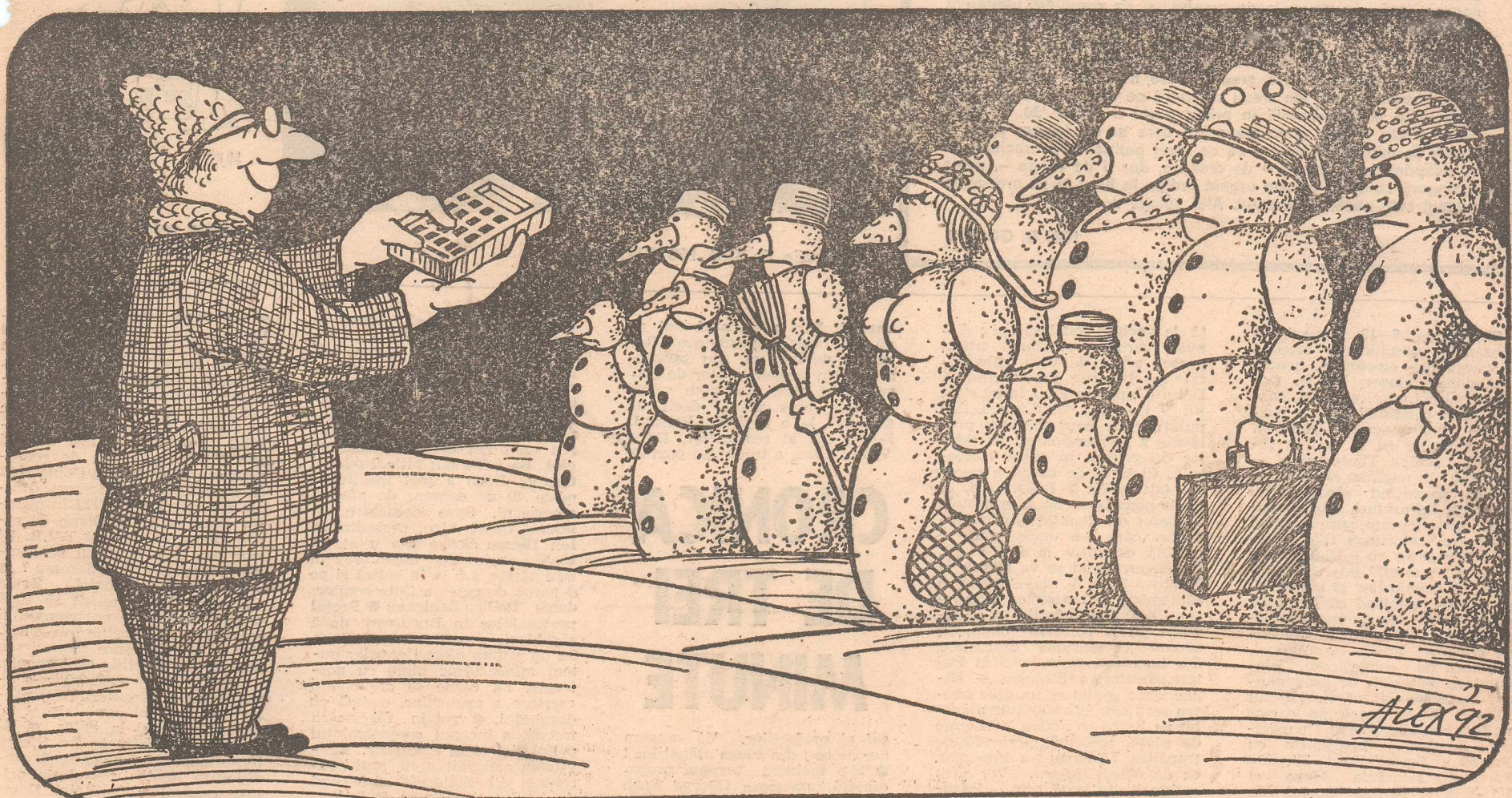
— interviu cu LAURENȚIU ULICI

pag. 9

MUMIA SE NUMEA IRUT

pag. 10

A ÎNCEPUT RECENSĂMÎNTUL FESENIST

IARNA SE NUMĂRĂ... ROMÂNII

Cum scăpăm de dictatură?

E ușor, desigur, să arunci toată vina pe dificultățile perioadei de trecere, cu atât mai mult cu cât drumul de la socialism la capitalism n-a mai fost făcut până acum, el se parcurge pentru prima oară. Dar oare trecerea nu se putea face și altfel, cu greutăți și suferințe mai puține? Nu se puteau evita uriașele pierderi izvorite din confuzia și haosul ce s-au instituit și din nemunca foarte răspândită după aceea? Și e sigur că modelul pe care-l urmărim, cel puțin în declarații, adică economia de piață de tip vest-european și american, este cel mai bun pentru fostele țări socialiste?

Modelul, se știe, a fost în cea mai mare măsură impus chiar de occidentali, adică de cei ce aveau acest sistem, pentru că pe acesta ei îl cunoșteau foarte bine și nu vedeau altul mai bun. Dar și noi cam tot la fel gindeam. Să fim sinceri, aproape toți românii erau convinși că odată înlăturat Ceaușescu, odată scăpați de oprirea regimului comunist, va fi și la noi ca la occidentali, vom avea și noi ce au ei și cită au ei. Ce-a ieșit — se știe. Oamenii trăiesc ca vai de lume, inflația face un adevărat galop de sănătate, spectrul șomajului îi terorizează pe toți și mulți încep să se gindească cu nostalgie la vremurile de dinainte de revoluția din decembrie.

Din aceste motive, calea pe care mergem (aleasă cumva și de stăpînirea postrevoluționară, dar mai curînd impusă, și românilor, și celorlalți frați socialiști, de alții) poate fi pusă în discuție. Că trebuia și trebuie să facem economie de piață e în afara oricărei îndoieli. Dar sunt mai multe feluri de astfel de economie. Ele depind de numeroși factori, dintre care cităm: așezare geografică, nivel de dezvoltare a forțelor de producție, nivel de acumulare a bogățiilor, tradiție, cultură, educație, psihologie, rasă, istorie. Fiecare dintre acestea e de importanță colosală. De aceea, între popoarele din Europa răsăriteană și cele din Europa apuseană diferențele sunt foarte mari: noi am fost în calea migratorilor, ei n-au fost; noi am trăit secole sub turci, ei n-au trăit; ei au avut colonii, noi n-am avut; ei au putut acumula bogății mari, noi n-am putut; noi am avut bolșevism, ei n-au avut ș.a.m.d. De aceea, copierea de către est-europeni a modelului vest-european, sub lozincă „întărîri în Europa”, se pare că n-a fost cea mai fericită soluție. Era de preferat, susțin unii, modelul sud-coreean, ori cel taiwanez, ori, poate, chiar cel chinez (cu amendamentele de rigoare). În acest cadru, în țările Europei răsăritene, ar fi fost de dorit ca, măcar pentru o anumită perioadă, la cîrmă să se afle, după revoluție, guverne autoritare, chiar militate (necomuniste), pentru a asigura minimul de disciplină și de rigoare necesare funcționării mecanismului economico-social. Nu s-a întîmplat așa, iar urmările negative ale acestui fapt se fac pretutindeni simțite. Dar mai ales în România.

În primul rînd, nemunca. Dispărînd constrîngerea de pe timpul vechiului regim, mulți și-au închipuit că pot munci mai puțin și mai prost decît pe vremea lui Ceaușescu, dar pot cîștiga mai mult și trăi mai bine. O aberație, intrucît de unde să ai, dacă nu produci? Însă lucrul esențial în această chestiune este că atitudinea boemă față de muncă a apărut în condițiile haosului creat de opțiunea pentru economia de piață de tip occidental și de maniera fesenistă (incoerentă, neprofesionistă) de a îndrepta țara într-acolo. Nu s-a născut — în locul muncii forțate — motivația economică a muncii, omul nu e convins că trebuie „să tragă la saibă” de dimineața pînă seara, n-au fost create pentru aceasta structurile și obișnuințele (automatismele) necesare.

Ce-i de făcut? Să schimbăm acum opțiunea, modelul? Este foarte dificil, din multe motive, dar mai ales fiindcă Occidentul nu ne-ar lăsa, el ne vrea numai așa cum știe el. Trebuie deci să luăm în considerație menținerea formulei cu care am început. Dar pentru a obține cu ea rezultate măcar satisfăcătoare, avem nevoie de buni gospodari ca de aer, de la primul-ministru și pînă la conducătorii celor mai mici unități administrative și economice. Iată, vin alegerile de primari și de consilieri. Indiferent pe ce liste sunt aleși primarii, indiferent din ce partid provin, ei trebuie să fie gospodari desăvîrșiți, energici, iubitori de rigoare și ordine. Să facă administrație și economie, nu politică. Altminteri, situația foarte grea în care ne aflăm mărește pericolul extremismului. Nu vreau să sperii pe nimeni, dar ne aflăm cam unde erau germanii în prima parte a anilor '30. Românii l-ar asculta și l-ar urma pe acela care ar da tuturor plîne și locuri de muncă, indiferent cu ce preț politic. În consecință, ca să scăpăm de dictatură — de dreapta, dar și de stînga —, avem o singură cale: să punem urgent ordine în haos și să producem normal cele necesare traiului. Altă soluție nu există.

ION D. GOIA ■

O raită prin jungla Gutenberg

Primele salve din an pornesc, în primul rînd, tot din România liberă: din nr. 562 aflăm că, în județul Mureș, FSN-ul cîntă la aceeași masă (electorală) cu PSM, Partidul „România Mare” și „Vatra Românească”. În același număr, Mircea Dinescu, ajuns vrînd-nevrînd, homo politicus (pe care revista FLACĂRA ar fi avut de ce să fie oarecum supărată acum cîteva săptămîni), deplînge dinozaurizarea lotului contemporan de oameni de cultură. Că tot începe campania, fie ea și electorală, de la „mica publicitate” ni se anunță că Agenția „Grafitti” caută agenți publicitari, tineri entuziaști și creativi. Ce va mai scrie musca pe părete? În pagina introspectivă rezervată conștiinței politice a studenților („Tineretul Liber”, 9 ian. 1992), republica prezidențială se bucură, surprinzător, de aceeași popularitate ca și monarhia constituțională! În ultima lună, ziarul AZI a început să numere... șepcile! Două la primărie... și aceleași deranjează cel mai mult: cele ale lui Octavian Paler și Dan Deșliu! Același ziar titrează cu litere de oșchioapă: „Frontul rămîne al Frontiștilor”. Să nu rămînă al semi-„fondiștilor” sau al „frondiștilor”? Și un alt refren de actualitate, „împrumutat” de pe front-i-speech-ul de la AZI: „Greu e, Doamne, doi deodată să iubești. / Trandafirii dintre spini ca să-i culegi!” Unul cite unul, fesenistii încep să rămînă în SUA. Primul: d-nul Ciprian Enache. Următorul la rînd, vă rog! (R.L., nr. 561/08.1.92). „Observer Review”, apărut într-una din duminicile de la sfîrșitul anului trecut, îl are pe prima pagină, cu o poză de dimensiuni „prezidențiale”, pe ce-

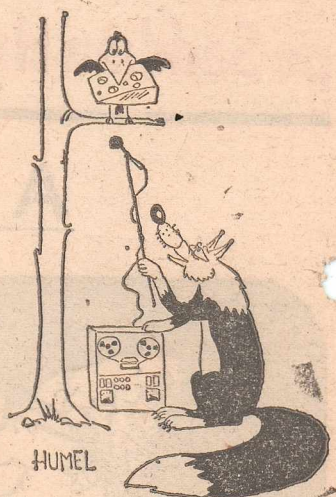
lebrul Magic Johnson, deasupra căruia se titrează: „Coșmarul meu cu SIDA!”. Pe frontul de Est, nimic nou! Și cînd te gîndești că SIDA lovește numai unde nu trebuie! La noi, cei de pe prima pagină nu mai au coșmaruri. Pe prima pagină a săptămînalului „Academia Cătașu”, Silviu Brucan contabilizează cîți ani ne-au mai rămas (pînă la democrație). Asta dacă nu se „învecează” brusc ungurii și (u)crai-nenii. Tot în săptămînalul cu ștofă academică, Tîrlac este luat, în virtutea (?) pasiunii sale pentru urși, în balon. Să-și depună oare Ionul nostru catindura pentru postul de pădurar-șef prin împăjurimile Carpaților? În mod evident, apariția spectaculoasă a EXPRES-MAGAZINULUI în noua sa formulă a constituit evenimentul ultimei săptămîni în presa românească. Fără ca să mai insistăm că este, practic, la acest nivel, primul săptămînal care ocupă piața aproape pus-tie la noi, cea a publicațiilor tip „magazin”, remarcăm că, la preț de 25 de lei, e destul de greu, dacă nu imposibil, să plătești hirtia, „brain”-ul, culesul tipografic, culoarea și difuzarea (care, conform hotărîrii Guvernului, ar trebui să fie, pentru numărul corespunzător de pagini, de 6 lei/exemplar). Considerînd, totuși, că EXPRES-ul are sistem de difuzare propriu, nu ne putem împiedica să admirăm temeritatea subvenției economice a celor care vor să prindă din zbor, pe termen lung, Piața Presei. Ce are și ce-l lipsește MAGAZINULUI cu pricina? Deocamdată, rubricile sînt „în construcție”, din mers. I s-ar putea reproșa o ilustrație nu tocmai cadentată, un sistem de prezentare grafică și paginare de categoria „Old boys”

care ar putea să trezească unele nostalgii în rîndul mai vechilor săptămînale. Ceea ce îl lipsește (încă) mai limpede e un spațiu acordat evenimentelor palpitate din politica externă. În „rețetă” ar putea încăpea bine și puțină „transcendentalitate” (religie, filozofie orientală ușor accesibilă și digerabilă). În plus, o „felie” acordată exclusiv umorului — caricaturile și desenele lipsesc aproape cu desăvîrșire. Ilustrația este (fotografia) atemporală și neracordată evenimentelor și textului. Și, negreșit, dacă tot sîntem la capitolul „publicații-almanahuri”, o pagină-două rezervate jocurilor și, eventual, un serial pe două coloane, preferabil polițist. Dar asta ține de acum de „bucătăria proprie” și de concepția de proiectare publicistică. Să apreciem remarcabila ținută gazetărească a noii publicații pe care o salutăm și îi urăm succes deplin și să trecem la ultimul număr apărut din revista AGORA care publică, printre altele, proza tînrului condeier Petre Barbu. Referindu-ne la revistele literare, ar trebui să lăsăm un mare spațiu alb provocat nu de sezon, ci de doliul stolovenișian. Oricum, ar trebui să fim învidioși pe domnul Stolovenișin: a făcut el ce-a făcut (ca dînsul, mai rar!) și a intrat definitiv și irevocabil în Istoria Literaturii Române (nu ediția Călinescu, ci... Manolescu). Bravi prim-miniștri de cultură are patria noastră de lungul vremii: Titu Maiorescu, Kogălniceanu, Octavian Goga, I. G. Duca, Theodor Stolojan. La trecutu-i mare, mare viitor! Să urmeze oare epoca inscripțiilor sepulcrale sau a textelor rupestre?

MIHAIL GALĂȚANU ■

Fotografie de GIG MOTOIANU ■

Ce părere aveți despre realizările postrevoluționare?

Săptămîna 6-13 ianuarie a consemnat deschiderea oficială a campaniei electorale pentru apropiatele alegeri locale. Oamenii politici, mici și mari, susținători și candidați, au dat buzna pe micul ecran (conform programărilor ca la dentist făcute de echipa Theodorescu — Valeriu), în paginile ziarelor, la radio, promițînd electoratului (torturat de preturi, frig și foamete) orașe curate, transporturi civilizate, calorifere calde. Pașiunile politice au reizbucnit. În fruntea lor se află liderii F.S.N., mafia primăriilor și prefectorilor, care, simțind că le fuge pămîntul de sub scaune, încearcă obstrucții fel de fel împotriva opoziției lipsite de fonduri, mijloace de comunicare, elementare materiale de propagandă. De remarcat că în județul Mureș, F.S.N. joacă pe carlea naționalismului-șovin, participînd la alegeri în coaliție cu Partidul Socialist al Muncii, Partidul „România Mare” și P.U.N.R. Pentru postul de primar general al Capitalei, F.S.N. a optat, în cele din urmă, pentru „independentul” Cazimir Ionescu. Senatorii și deputații s-au întors, după scurta vacan-

ță, la vechile indeletniciri: dispute verbale violente, cititul presei, somn de voie, „ars gazul” pe holurile Parlamentului. Discuții aprinse s-au înregistrat joi, 9 ianuarie, în Camera Deputaților, în jurul spinoasei probleme a subvenționării partidelor de guvern în cursa electorală. Cîștigul de cauză a revenit (ați ghicit!) F.S.N.-ului. A lipsit nemotivat de la ședințele Camerei dl. deputat Ciprian Enache, care s-a decis subit să rămînă definitiv în S.U.A. Dl. Bîrlădeanu cînd se va stabili la Moscova? A mai trecut o săptămînă și revistele literare ale Uniunii Scriitorilor n-au apărut. Criza culturii românești capătă dimensiuni dramatice, dar benefice, acum, pentru Putere. Întîlnirea Stolojan — Dinescu s-a soldat cu un eșec pentru scriitori. „Contabilul” a vorbit pe limba sa: cifre, economie de piață, reformă, perioadă de tranziție, Dinescu s-a lamentat, că de obicei, presei. Vor veni scriitorii din toată țara la București să dea jos guvernul Stolojan? Dar cite să-i cheme? Dacă revistele literare nu mai apar, în schimb a văzut lumina tiparului Revista Jandar-

meriei. Nici acest amănunt nu vă convinge că, încet-încet, România devine un stat polițesc? Un sergent-major de circulație e mult mai bine văzut (și mai bine plătit) decît un slujbaş la o revistă literară. Fostul șef al polițistilor, Doru Viorel Ursu, a trecut pe post de

CRONICA DE TREI MINUTE

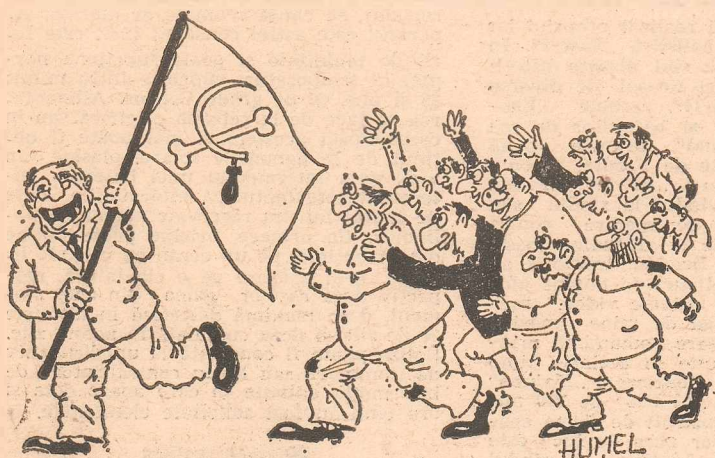
șef al prefectorilor. Vă spunem noi de ce: din cauza alegerilor! S-a încheiat turneul președintelui american George Bush în Australia și cîteva țări din Asia. Leșinul survenit în timpul dîneului oferit de primu ministru nipon Kiichi Miyazawa nu l-a împiedicat pe șeful execu-

tivului american să ajungă la obiectivele propuse din start. I-a convins pe japonezi să mai importe și el de pe piața americană piese de schimb pentru automobile și cîteva Forduri. Ambele țări sînt hotărîte să acționeze în comun pentru instaurarea unei noi ordini sociale pe glob. Să-i fi auzit piticul odios! George Bush a fost însoțit de peste 20 de oameni de afaceri americani. Spre deosebire de liderul Casei Albe, președintele Ion Iliescu Soare n-a uitat, în toate excursiile efectuate în străinătate, s-o ia în valiză și pe doamna de curte a Cotrocenilor, dama Rodica Beceleanu. Prețul portocalelor în București, după sărbători, a scăzut vertiginos. Cu un minim efort financiar putem minca zilnic plîne cu portocale. La carne se prevede o creștere a prețurilor, o dată cu dezghețul. Tot în săptămîna trecută a început recensămîntul populației și al clădirilor. Activitatea a pornit greu, mulți recenzori din București absentează de la datorie. Ne-ar fi trebuit vreo mie de chinezi. Ne-ar fi numărat în două zile. Sîntem și ușor de numărat. De la acest recensămînt ne interesează un

singur lucru: cîți români am rămas pe plaiurile mioritice. O acțiune pregătită cu minuție, un discurs penibil (nu-i o noutate), multe de lîngă și cupe de sampanie, zimbete, pupături și ploconiri, toate acestea au avut loc în ziua de 7 ianuarie a.c. la Palatul Cotroceni. A fost Sfîntul Ion F.S.N. Demn de reprogramat dialogul între Doina Uricaru și Gabriel Liiceanu difuzat pe programul SOTI în noaptea de 8 ianuarie. Demn de reprograma pe canalul T.V.R. 1! Dar poți să-l convingi pe domnul profesor Theodorescu? Președintele Gruziei, Zviad Gamsahurdia a reușit să fugă din subsolurile parlamentului înconjurat de opoziție într-o mașină blindată și spre norocul său a primit azil politic în Armenia. Liderul gruzin, probabil, n-a avut printre consilierii săi militari un general care tocmai își pusese piciorul în ghips. Se aude că președintele Ion Iliescu intenționează să-și depună candidatura pentru postul de primar general al Capitalei. Domnul Ion I. Brătianu e pregătit s-o accepte.

PETRE BARBU ■

CAMPANIE ELECTORALĂ SUB SEMNUL GLORIOSULUI 20 MAI

CIOCCIOLINA LA „VATRA ROMÂNEASCĂ”

În Galați, în spatele renumitului restaurant ULTIMUL LEU din Cartierul Tîglinea II se află, actualmente, unul din sediile locale ale organizației „Vatra Românească”. Animată, se pare, în ultimul timp, de cele mai nobile intenții privind cultura gălățeană. După principiul că: „Dacă nu intrăm noi încă în Europa (și sus-numita se lasă greu), măcar să vină Europa la noi...”. Zis și făcut. În sala de la parterul complexului ULTIMUL LEU activează o fantomatică societate cu răspundere limitată, B&M 2000 S.R.L. (ce-or fi însemnând inițialele astea ??) care, conform programului afișat afară, tipărit, „vă invită la un program de filme VIDEO (există și altfel de filme, care să nu fie „video” ??) pentru toate preferințele și gusturile”. Așa să fie? Să vedem.

■ Vatra Românească sau Vatra Romilor?

Afișul mai specifică, în continuare: „Locurile sînt numerotate. Vă așteptăm în fiecare zi. Vă urăm vizionare plăcută”. Ca „firma” să pară și mai serioasă, ni se declară ritos: „Vă garantăm liniștea și calitatea filmelor. Vă rugăm procurați-vă biletele din timp”. La intrare, te întîmpină niste „colorați”, dispeceri de bilete. Se vede clar că ei sînt „băieți” care fac aici „cărăle”. Plasatorii de care te rogi de un loc mai bun, mai în față, mai ales dacă-i cunoști și te-nvîrți prin lumea lor interlopa. Și, poate vă surprinde, dar biletele se epuizează cit al clipi — și nu-ți rămîne decît să te milogitești măcar pentru un loc în picioare, la spatele sălii. De la difuzorul spinzurat în față

intrării urlă în limba ei maternă „maestra Romica” Pucanu. Dar și alte cîntece care n-ar primi aprobare pentru difuzare nici de la Agenția pentru protecția mediului înconjurător, darămite de la Inspectoratul Culturii. Plus muzica de la filmul „Sătra”, prezentată într-un aranjament muzical nou — care pare lamentabil. Încît îți vine (aproape automat) să sugerezi schimbarea numelui popularei organizații, din „Vatra Românească” în „Vatra Romilor”. Nu ar fi, după cum ni s-a spus, singurul sediu din oraș al „Vetrei Românești”. Acesta este supranumit, de către localnici „se-diul vechi”. S-ar putea ca „Vatra Românească” să mai fi primit și un alt sediu, unul nou. Deși, cel puțin la început, sediul era așezat mult mai central, pe strada Alexandru Ioan Cuza, vis-à-vis de Inspectoratul Județean al Învățămîntului. În sfîrșit, la „sala culturală” de la ULTIMUL LEU, te izbesc plăcut grațiile cu sigla UVR aplicată din loc în loc — confecționată din fier forjat. Costul unui bilet? Numai 25 de lei de „spectacol”. Sala nu este deloc foarte mare; conține doar 98 de locuri. În medie, aici se vizionează șase-șapte spectacole pe zi, cu titluri diferite.

■ „Exterminare în masă” la o organizație națională?

O socoteală simplă și făcută la repezeală ne arată că „întreprinzătorii” noștri cîștigă cel puțin 2450 de lei de spectacol — la capacitate maximă. Înmulțind cu numărul de spectacole pe zi și cel al zilelor dintr-o lună, obținem o cifră de ordinul a citorva zeci de mil, ca venit

total pe lună. Să ne ocupăm, în continuare, de „calitatea” mult trimbitată a filmelor ce ni se oferă spre vizionare. Să luăm, de exemplu, ziua de joi, 2 ianuarie, 1992, cînd lumea, oboșită de chefurile și sfinții din zilele anterioare, simte nevoia să iasă în oraș, de cele mai multe ori la un film. De la ora 11.00 rulează „Powerman”, seria a 3-a, „cu Jackie Chan în armata USA, karate, comando, acțiune” (prezentarea aparține afișului). Urmează, tot cu „Jackie Chan”, la 12.30, „Ei îl numeau Sfîrșim-oase”, la 14.15 — „Terminator” (2), două serii, cincizeci de lei, cu Arnold S. (sic!). Alte filme din programul aceleiași zile: 16.45 — „Stafia” (acțiune, suspans, dragoste), 18.30 — „Top Gun” (care nu credem că mai are nevoie de prea multe prezentări) și la 20.15 — „Ce faci, doctore?”. A doua zi, vineri, 3 ianuarie, a avut loc un program cu mult mai „dezinvolt”: de la ora 11.00, „Jocul Mortii”, karate cu Bruce Lee, iar de la ora 12.00 — „Politiștii maniac” (2) — superacțiune, suspans, groază, S.F. De la ora 13.00, după cum se specifică expres în afiș, „la cererea multor tineri” — „luptătorii din Bronx (1)”, cu „acțiune” dură, suspans, teroare” și de la ora 14.00, „Luptătorii din Bronx (2)”, — în dreptul căruia ni se recomandă: „extermine în masă a oamenilor prin ardere cu aruncătoare de napalm”. Interesant program pentru o „sală culturală” așezată chiar aici, la noi, pe neașa „vatră românească”. Bun de participat cu el în apropiatele alegeri locale. Și încă un amănunt care poate părea mai mult decît pîcant: ultimul film care a rula în după-amiaza de 1 ianuarie 1992 a fost „Ciocciolina la Coppa del Mondo '90”, fapt care demonstrează că „amfitrionii” de la clubul-video n-au nici un fel de prejudecăți. Mai ales cînd ne gîndim că vestita „artistă” a filmelor „de trotuar” este de origine maghiară. Sau romii de la „Vatra Românească” nu știau acest lucru? Oricum, erosul e fără frontiere, mai ales cel de prost gust...

MIHAIL GĂLAȚANU ■

Cu intestinele în mînă

Într-un număr recent din România Mare, unul din cei mulți pe care îi credeam pînă mai ieri cîntăreți de muzică populară — e vorba de Alexandru Mica — face, fără să clipească din ochi, niște dezvăluiri stupefiant: că a absolvit o celebră școală de contraspionaj, că s-a ocupat de Coreea și Japonia, apoi a învățat limbile slave, că l-a avut coleg și prieten pe la cursurile speciale pe care le-a absolvit pe Virgil Măgureanu și pe mulți alții și după toate acestea nu uită să precizeze că el este cel care a forțat intrarea în televiziune, în ziua de 22 Decembrie, că el a compus textul pe care l-a citit scriitorul Mircea Dinescu în fața națiunii, stricîndu-i efectul cu interpretarea sa dezastruoasă etc., etc. Ce să mai spui după toate acestea? Încă un Ion fără țară! Încă un președinte de republică fără portofoliu! Măi, măi, cum nedreptățește istoria pe unii dintre cei mai activi combatanți ai săi!

Dar de ce face fostul cîntăreț de muzică populară și ofițer de contraspionaj toate aceste dezvăluiri și abia acum? Pentru restabilirea adevărului istoric? Pentru ca nu cumva istoria de miine să facă inadmisibile erori în ceea ce privește elucidarea momentului Decembrie '89? Da' de unde! Pur și simplu Alexandru Mica e furios că n-a ajuns la cîolan și fostii „pretini” și tovarăși l-au lăsat pe dinafară și nu-l mai recunosc. El însuși o spune deschis cu toată franchețea de care este în stare un fost ofițer de contraspionaj, ca nu cumva să avem vreun dubiu în această privință.

Întîmplarea face că l-am cunoscut pe domnul Alexandru Mica și chiar l-am ascultat cîntînd (singur și acompaniat de taraf): atît pe scena cu public, cit și pe disc, vocea lui Alexandru Mica nu transmite absolut

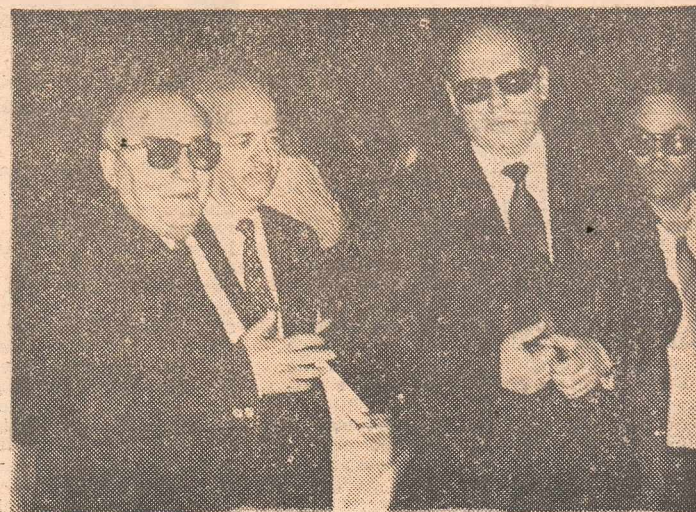
nimic pentru că el nu interpretează aceste cîntece, ci le raportează. Și noi care chiar credeam că Alexandru Mica este cîntăreț de balade, dar uite că una spunea pe scenă cu gura și alta-mi făcea în dosul sîracelor balade pe care ni le raporta!

Ce mă miră mai mult, acum, e faptul că Alexandru Mica, în loc să ne spună cîstît cite ciori vopsite în securiști mai cîrîie prin folclorul românesc, se deconspiră ca ofițer ratîndu-și nu numai cariera etnografică în activitatea de contraspionaj, ci și avansarea în grad pe tărîm folcloric. Păi noi știam că Securitatea e un organ intern și că organele interne sînt ceea ce sînt atita vreme cit stau la locul lor. Dar uite că stimetele noastre organe interne, rinichii noștri, ficatîi, fierea, pancreasul și celelalte bășici și glande cu toate secretele lor (folositoare, desigur) vin la România Mare, se trîntesc singure pe masa redactorului șef și varsă în vîzîi tuturor ce-au văzut și ce știu de pe vremea cînd erau interne.

Cam asta este la ora actuală România Mare: revista la care cei fără o istorie și blestemați de soartă vin cu intestinele în mînă și spun: noi am fost organe interne și acum vrem să lucrăm la vedere. E ca și cum bășica udului ar vrea de acum înainte să fie purtată în mînă de proprietarul ei ca o geantă diplomată ticșită de dolari cînd ea, știe toată lumea de ce e plină și ce treabă are de executat în organismul nostru!

Ceva similar se întîmplă și cu fostul cîntăreț Alexandru Mica: încă unul care vine și ne vomită pe mese. Măcar dacă nu era cîntăreț! Dar stăți, domnilor, în subsolurile în care ați lucrat pînă acum și nu ne faceți să ne întoarcem și noi pe dos de greață!

ION ZUBAȘCU ■

Porniți înainte, tovarăși!

Fotografie de GIG MOTOIANU ■

Ce se întîmplă la SOTI? Tensiunea a început în momentul în care doi membri ai consiliului de administrație, Mircea Stoian și Gheorghe Mitrofan, au acceptat emisia SOTI pe programul doi de televiziune. Adunarea susținătorilor SOTI votase în unanimitate începerea negocierilor numai pentru programul 1. În prima fază Răzvan Theodorescu părea să accepte și oferea un spațiu foarte bun, între orele 18.30 și 19.30. O notă apărută în presă împotriva televiziunii îl isterizează pe președintele acesteia și îngheață tratativele. Deși conjunctura internă și internațională era favorabilă celor de la SOTI, domnii Stoian și Mitrofan acceptă pe cont propriu compromisul de a semna contract pentru programul 2. Se pare că tratativele trebuiau purtate cu cei din Ministerul telecomunicațiilor pentru că spațiul de difuzare nu este un bun personal nici al lui Răzvan Theodorescu nici al televiziunii naționale. Cornel Nistorescu afirmă că semnalul de alarmă al conflictului SOTI s-a tras mult mai devreme, la începutul anului trecut. „La o întîlnire cu domnul Aurelius Fernandez, directorul de la International Media Fund, dom-

nul Mircea Stoian a arătat că are indoieli față de șansa înființării acestei televiziuni independente și a venit cu un proiect de agenție de știri cuplată cu ceva de informatică. Înmulțirea face că am păstrat acest proiect acasă. Tîm mînt că atunci am rămas șocat vîzînd că de la o acțiune civică se

gram bine gîndită. Și asta se vede. Știrile difuzate sînt obiective, dar calitatea emisiunilor lasă de dorit. ● Conflictul izbucnește în preajma Crăciunului. Domnii Stoian și Mitrofan, care trebuiau să se ocupe doar de partea tehnică a emisie și nu de cea redacțională, îl suspendă din funcție pe Radu Bu-

dată încă dificil de dovedit. ● Am urmărit emisiunile ambelor echipe și le consider la fel de slabe. Un nou post de televiziune trebuia să aducă oameni noi, speram să vedem alți reporteri, alți crainici. Bineînțeles că un specialist cum este Mitrofan sau redactorii cu experiență nu trebuiau să lipseas-

dunarea generală și care au dreptul de a lua decizii. Pentru începerea emisie postului SOTI a fost ales un consiliu de administrație, al cărui președinte este Mircea Stoian. Pentru a se depăși această criză s-a hotărît ca în zilele următoare membrii SOTI să aleagă un nou consiliu de administrație. ● Reprezentantul AZR în consiliul de administrație a devenit P.M. Băcanu, care l-a înlocuit pe Vartan Arachellian ● Urmează o săptămînă grea pentru SOTI. Deși Radu Budeanu a revenit în funcția de director executiv, el nu are acces la sediul SOTI. Postul de televiziune află pe șoseaua Olteniței a devenit o fortăreață greu de străpuns de neprieteniile domnului Stoian. Criza care s-a declanșat la SOTI reflectă criza morală din țara noastră. Toate ideile importante sînt compromise de oameni care urmăresc doar propriile lor interese. Ne-a fost furată o revoluție. De ce să nu ne fie furată (sau măcar murdărită) speranța într-o televiziune independentă? ● Atenție, cei care se află acum în conflict, încă nu au folosit așii din mîncă!

AURELIA BORIGA ■

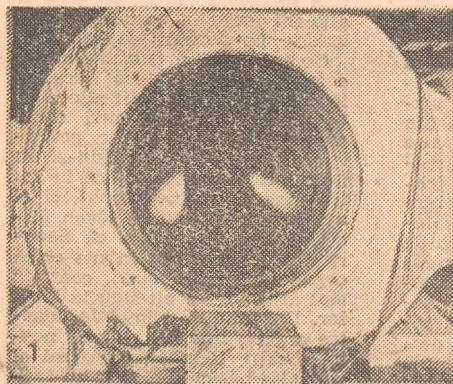
CRIZĂ LA „SOTI”

poate aluneca spre o afacere”. ● După semnarea contractului de difuzare a început să sosească aparatura din America. Gestionarii acestei aparaturi sînt domnii Stoian și Mitrofan. Ei nu sînt însă proprietarii cum au tendința să se considere. Faptul că ei au semnat pentru primirea aparaturii este pur și simplu o conjunctură și nu un merit personal ● Emisia postului SOTI a început în mare grabă. A fost numit director executiv domnul Radu Budeanu. Emisiunile ies pe post înainte de a exista o organizare operativă și o structură de pro-

deanu. La începutul lunii ianuarie este convocat consiliul de administrație, care propune o echipă redacțională formată din: Vartan Arachellian, Marielena Rotaru, Eugen Atanasiu, Carmen Dumitrescu, Ștefana Bratu dar și Radu Budeanu. Era știut din start că aceasta este o combinație care nu va putea funcționa. Astfel la SOTI apar două echipe paralele: una condusă de Radu Budeanu, a doua formată din ceilalți cinci. Oameni de televiziune cad în cursă. Prin conflictul declanșat și întretinut între ei fac jocul altor interese deocam-

că dar ei nu trebuiau să se vadă. Nu am avut generozitatea de a rămîne în umbră și de a încerca să formeze o echipă de tineri. Orgoliul a fost mai mare decît conștiința civică ● Să ne amintim. Ideea postului independent de televiziune SOTI a fost susținută prima dată de către greviștii foamei din Piața Universității. Mai tîrziu ea a fost creditată moral de 47 de personalități. În felul acesta s-a stîrnit interesul internațional și au apărut și soluții pentru materializarea ei. A fost ales un grup de 33 membri SOTI, cei care formează a-

MICROMAGAZIN "FLACĂRA"

Tunurile lui Bull

La finele lunii martie 1990, autoritățile vamale britanice descoperă în portul Middlesbrough, din estul Angliei, niște cilindri ciudați, ce aveau ca destinație Irakul. După opinia specialiștilor ce au cercetat aceste piese, ele ar face parte din ansamblul unor supertunuri. Povestea lor este lungă și tragică. În 1951 canadianul Gerard Bull, în vîrstă de 23 de ani, își ia doctoratul în construcții de genlu aeronautice, la Universitatea din Toronto. De acum înainte proaspătul specialist are o țintă în viață: să creeze tunuri deosebite. Și astfel se ajunge la realizarea proiectului HARP (High Altitude Research Project), subvenționat cu milioane de dolari de Canada și Statele Unite, proiect ce avea drept scop crearea unui tun care să lanseze în spațiu sateliți artificiali. Cercetările continuă la North-Bay, din Ontario, unde inventatorul locuia pe atunci cu soția sa, o pictoriță din Quebec, iar mai apoi pe un teren special ținut în secret, aflat în statul american Vermont, în apropierea frontierei cu Canada. În curînd el reușește să realizeze un tun de calibru 155 milimetri, cu o bătaie de peste 40 de kilometri, tun cunoscut sub numele de „G5”. În 1965 Bull creează o societate numită „Space Research Corporation” și în colaborare cu specialiștii americani, lucrează la tunul lansator de sateliți. S.U.A. îi acordă în acest timp cetățenia americană. La un moment dat S.U.A. renunță să-și mai lanseze sateliți cu tunul. Din acea clipă inventatorul se lansează într-o aventură periculoasă, devenind negustor de... armament. Între timp realizează obuzierul de 455 milimetri, ale cărui planuri sînt vindute societății „Armocor”, din Africa de Sud, încălcînd embargoul stabilit împotriva acestei țări. Bull este arestat și condamnat la un an închisoare. La ieșirea din „pension” se retrage în Belgia, de unde oferă o serie de patente în Irak, unde Saddam visa să realizeze un satelit de origine arabă. Revenind de la Belgrad „negustorul de arme” are sarcina să furnizeze acestei țări un tun în lungime de 53 de metri și două supertunuri de 175 milimetri, acțiune cunoscută sub denumirea de „Operațiunea Babilon”. În 1989 primul tun construit de industria engleză este încercat pe muntele Jabal Makhla, din centrul Irakului, în apropierea localității Baijim. La probele efectuate, care s-au soldat cu un mare succes, a participat și Saddam Hussein, în persoană. Serviciul de contraspiionaj israelian, Madossul, și apoi cel englez, MI6, după ce au descoperit „Operațiunea Babilon”, au ajuns la concluzia că supertunurile, ce urmau să fie achiziționate de Irak, nu erau cum-părate pentru lansarea de sateliți arabi,

ci pentru bombardarea Israelului, într-un eventual conflict. Bull începe să fie amenințat în scris și telefonic cu moartea, dar încrezător în forțele și relațiile sale nu ia nici o măsură de apărare. La 22 martie 1990, pe palierul apartamentului său, Bull este găsit mort, cu două gloanțe trase în ceafă. Doar Saddam Hussein, într-un discurs rostit la 2 aprilie 1990, amintește de inventator, declarînd că a fost asasinat pentru că „era de folos statului irakian”. Faimosul tun „a produs” și un al doilea asasinat. La 18 iulie 1990, fostul viceprim-ministru André Cools este omorît, la Bruxelles, pe Avenue de l'Observatoire. Unii afirmă că moartea i se trage de la niște informații primite, referitoare la „Operațiunea Babilon”, în care erau implicați mulți demnitari, politicieni și directori de societăți. Prea curiosul Cools a plătit cu viața. De altfel, cu toate investigațiile făcute, poliția belgiană nu a putut identifica pe făptuitorii celor două asasinat, nici pînă în prezent.

Cine a înarmat Irakul?

Saddam Hussein prezintă prin postul de televiziune, la începutul anului 1989, piese speciale pentru arma atomică

În 1989 la Bagdad a avut loc „Salonul materialelor militare”, unde au fost expuse o serie de arme moderne, din dotarea armatei irakiene. Unele au fost realizate în țară, altele în străinătate. Timp de peste zece ani cei mai străluciți ingineri irakieni au fost trimiși la diverse fabrici cu caracter militar, din occident și în țări estice, unde au deprins tainele celor mai moderne arme de luptă, creîndu-și ulterior o puternică industrie militară. Armata irakiană a fost dotată de țări occidentale și de fostul URSS. Pe tancurile T-55, sovietice, tunurile de 100 milimetri au fost înlocuite cu tunuri 2A46D de 125 milimetri, concepute pentru carele de luptă T-72. Forțele terestre au primit de la sovietici aproximativ 2500 de tancuri T-54 și T-55, 1500 tip T-59, 100 care T-62 și 500 tip T-72. Inginerii din Irak, cu ajutorul specialiștilor germani, au reușit să mărească bătaia rachetelor balistice sovietice „Skud”. Noile lansatoare „Al-Hussein” și „Al-Abbass”, fac ca ele să atingă țintele la 600 și respectiv 800 kilometri, ceea ce înseamnă o îmbunătățire remarcabilă față de versiunea originală. În schimb, precizia nu a fost ameliorată, abaterile putînd atin-

ge 700—900 metri. Este posibil ca cerce-aceasta depășește un anumit prag, ce este reglabil, să emită semnale de alarmă. Aparatul este astfel construit încît este ferit de umiditate și poate funcționa normal la temperaturi cuprinse între minus 25 și plus 60 de grade Celsius. Alimentarea se face de la rețeaua electrică sau în cazul lipsei acestora el mai poate fi obținut de la panourile solare, plasate în viri, prin intermediul unei baterii. Interesant este faptul că informațiile date de aparat nu sînt rezervate numai specialiștilor. Ca urmare, oricine poate obține date esențiale, pe un ecran cu cristale lichide, prin apăsare pe o claviatură, respectiv doza razelor gama din acel moment, doza maximă detectată în ultimele 30 de zile și doza cîrăulată în aceste zile. Baliza poate fi conectată la un dispozitiv de iluminare sau la un centralizator de informații, situație în care apare data și ora cînd au fost solicitate elementele, tătorii irakieni să fi realizat propriul lor sistem antirachetă balistică „Faw-1”. În adăposturi subterane sînt plasate baterii de rachete sol-aer și sol-sol, de diverse tipuri, „SA-8”, „SA-14”, rachete „Exocet” contra navelor și bateriilor de rachete sol-aer „Roland”, ultimele două tipuri fiind furnizate de Franta, precum și rachete anticar „AF-14”. Firma „Thomson-CSF” a vindut la rîndul său radaruri „Tiger G” de apărare contra atacurilor aeriene de la altitudine joasă. La expoziția de la Bagdad, irakienii au mai prezentat prototipuri de bombe ghidate prin laser sau sisteme video, precum și o gamă largă de mine marine „Sumer”, cu declanșare comandată printr-un sistem, care este în același timp acustic și magnetic. Obuzierele „Majnon” de 155 milimetri și „Al-Fao” de 210 milimetri au afetul construit de firma spaniolă „Trebeland”, iar gura de foc este de origine franceză. Austriecii, la rîndul lor, au livrat 200 tunuri cu bătaie lungă „GHN-45” și tunuri remorcate tip „2A-36” de 152 milimetri. Tunul spațial, ai cărui compusi au fost fabricați în Anglia, a fost, din fericire, identificat și oprit de vama britanică și greacă. Hussein mai dispunea de 8000 de vehicule pentru transportul trupelor, printre care se numără aproximativ 1000 de „BMP-1” și „BMP-2”, cu blindaj întărit, pentru a rezista la armamentul ușor de infanterie, antitanc, numit „bazuka”. Aceste transportoare sînt dotate cu un tun de 73 milimetri și rachete anticar „Sagger”. Brazilienii le-au livrat vehicule ușoare blindate tip „EE-9 Cascavel”, „EE-3 Jara-raca” și „EE-11 Urutu”. În domeniul spațial Irakul a pregătit, cu brazilienii, sateliți militari, iar cu „Space Research Corporation” a lucrat intens în vederea aviației Irakul a dispus de 18 avioane de vînătoare sovietice „MIG-29 Fulcrum”, 30 avioane anticar „SU-25 Frogfoot”, peste o sută de avioane „Mirage F-1” livrate de firma franceză „Dessault”, precum și de vechile aparate de vînătoare „MIG-21”, „MIG-23” și „J-17”, ultimul de construcție chineză. Majoritatea avioanelor erau ținute în adăposturi, la adîncimi de 50 de metri, iar opt baze aeriene subterane dispuneau de piste de decolare proprii. La toate acestea trebuie să se menționeze că armata irakiană folosea, pentru inducerea în eroare a adversarului, rampe de lansare și avioane, fabricate în Italia, confecționate din material plastic și mușcava acoperite cu un strat metalizat, fiecare avînd o sursă proprie de căldură, pentru a putea fi detectate prin infraroșu. Patru fregate și patru corvete au fost comandate în Italia pentru întărirea flotei navale. Ca armă chimică Irakul dispune de gazul yperită, folosit în luptele cu iranienii și de gazul neurotoxic, ce a fost lansat contra minorității kurde. Hussein a mai afirmat că dispune și de arme binare. Este vorba de o munitie compusă, cu încărcătura aflată în două rezervoare, ce conțin fiecare un gaz neutru pentru a fi puțin periculoase la manipulare. În momentul exploziei ele se amestecă și devin neurotoxice. Firma Messerschmitt-Bolkow-Blohm, din Germania, a furnizat Bagdadului toate instalațiile necesare pentru producerea de rachete proprii și de realizare a armei biologice, cu care să poată arunca microbi ai tifosului și holerei, la mare distanță. În ceea ce privește bomba atomică firma „MAN-Technologie”, din Germania, a furnizat instalații pentru prelucrarea uraniului.

Urechile de iepure și mîinile de om termoregulatorie

Vasele sanguine din urechile iepurelui se dilată la căldură, asigurînd pierderea mai rapidă de calorii, ceea ce duce la o răcorire a organismului. Deci urechile mari ale iepurelui nu sîervesc numai pentru a auzi foarte bine, ci joacă și rolul de ventilator. La om problema se pune diferit. Cîțiva voluntari au fost închiși într-o încăpere, în care temperatura a început să crească treptat pînă la 39 grade Celsius. După un timp, „cobaii” au început să se plîngă de prea multă căldură. În acel moment, asupra mîinilor a fost dirijat un aer proaspăt de 18 — 20 grade. Deși suprafața ambelor mîini reprezintă cam 6 la sută din totalul pielii, temperatura corpului a revenit la normal. Același efect se obține și prin răcirea picioarelor. Ca urmare, urechea ce face termoreglarea la iepure, are ca echivalent mîinile și picioarele. Deci cînd vă este prea cald plasați mîinile sub apă rece, iar cînd vă este frig, introduceți-vă mîinile și eventual picioarele în apă caldă.

AUREL DIANU ■
Fotografiile autorului

Măsurarea radioactivității

Baliza din imagine, cu dimensiunea de 27 X 22 X 60 centimetri și greutatea de 3,5 kilograme, are menirea de a măsura radioactivitatea de pe un teren, iar cînd

Un tovarăș supărat

În numărul trecut al „Flăcării”, dl Radu Hortopan a publicat o întîmpinare la articolul subsemnatului „De la Garda de Fier la Garda Financiară”. Cum în cei doi ani de democrație originală am fost confruntat de ne-numărate ori cu astfel de stiluri „de muncă”, imi fac datoria și îl anunț și pe dl. R. H. că îi stau la dispoziție. Dar fiindcă dînsul s-a supărat atît de tare pe noi numai pentru un amănunt privind relațiile de rudenie, este poate cazul să-i oferim un motiv mai substanțial de minie, completîndu-i puțintel cartea de vizită.

Înainte de Revoluția din decembrie '89, dl. Radu Hortopan lucra, pe o funcție călduță, la Inspectoratul Comercial al municipiului București. Invocînd

(întîmplător ?) motivul, ridicat la rang de criteriu de competență suverană: „e nepot de general în funcție”, țov. Filipoiu — pe atunci inspector general șef la Ministerul Comerțului Interior (MCI) — era cît pe-acî să reușească să-l promoveze pe R. H. în cadrul ministerului, la Inspectoratul General Comercial de Stat (IGCS), făcînd uitate reclamațiile la adresa acestuia, reclamații ce se refereau la crin-cenele beții și orgii la care se deda țov. R.H., în timpul „controalelor” pe care le conducea pe la diverse unități comerciale. Or, tocmai datorită acestora, țov. R. H. nu a putut fi promovat.

De altfel, țov. Filipoiu, el însuși cu un prestigiu destul de

șifonat, a fost demis în 1988 pentru abuzuri, dar „sufletul caritabil” al tovarășei Ana Mu-reșan nu i-a părăsit, țova men-ținîndu-l în funcția neoficială de „consilier”, loc în care țov. Filipoiu s-a arătat mai mult de-cît destoinic și de un neprecu-pețit ajutor, el fiind cel care-i compunea tove discursurile de prosternare și „odele” de glori-ficare pentru „familia preziden-țială”.

După evenimentele din decem-brie '89, ceea ce nu reușiseră Filipoiu, Bănică și alți țovi cu cotizația ȳ zi și sprinteneală de mîină către propriile buzunare — cum ar fi țov. Gheorghiu Ma-rius, secretar PCR în MCI, „di-zident” din „lotul Pacepa”, ac-tualmente „lucrător” la Amba-

sada română din Moscova (ă propos, pînă cînd ? !) — au reu-șit aleși poporului de la 20 mai, care au făcut cadou posturi ne-cul, „pentru liniștea noastră”. Astfel, domnu-tovarăș R. H. este strecurat în IGCS din MCI, trecîndu-se cu buretele peste antecedentele lui ștregărești. (Vă mai aduceți aminte dle R. H. de „controlul” de pomină pe care l-ați tras la unitatea de patiserie-cofetărie din Piața Ro-mană ? Vă cred și eu că nu sin-teți prea fericit de amintirea cu pricina, dar cum de ați ajuns pe scaunul pe care ați ajuns, cînd reclamația respectivă se găsește, alături de altele, în ar-hiva MCI ?).

La puține zile de la numirea lui R. H. în noul for central, dl. general Hortopan — era țocmai pe vremea cînd dînsul, secundat de cîțiva subalterni fără rușine și fără coloană vertebrală, se țot disculpa pe postul național TV, în vîzul întregii țări, încercînd să-și prîndă de veston decorații și merite inexistente, privind

„glorioasă” comportare în Revo-luție —, vajnicul nostru general a făcut o mică vizită la MCI, în-tîmpinat fiind, la intrarea din str. Doamnei, de dl. R. H. în persoană, cu care s-a îmbrățișat și s-au felicitat reciproc pentru reușite. Oare în ce calitate a fă-cut generalul această vizită ? Tot simplă coincidență să fie și această întîlnire ?

Cît despre maniera „originală” în care s-au tot făcut promo-vările în România postrevoluțio-nară, a fost informat și dl. pre-mier Stolojan care, întrebât fiind, cam ce fel de criterii au stat la baza „ridicării în scaun” a unor persoane de felul lui R. H., dînsul a găsit de cuviință să intrebe, la rîndul său, cu deosebită candoare: „Ei, și ? De ce trebuie să plătească ne-potul pentru unchi ?”, eludînd, de fapt, aspectele imorale de care se face vinovat R. H. Prin ce seartar o fi stînd, uitat, prin-cipiul competenței trimbițat imediat după Revoluție ?

PAUL VINICIUS ■

— Alianța Civică, apoi Partidul Alianței Civice au fost acuzate de elitism. Acuzarea e susținută, în continuare, drept argument forte în îndepărtarea electoralului. Cred că e cazul să ne oprim asupra acestui aspect.

— Deschiderea noastră către toate zonele și localitățile țării, către toate mediile sociale face să cadă aproape de la sine acuzația că am fi un partid elitist. Sigur, am plecat de la o mină de intelectuali; numai că în momentul de față avem filiale și subfiliale aproape pretutindeni în țară, conduse de oameni de acolo, țărani, profesori, funcționari locali. Al doilea cîmp în care am încercat să pătrundem este acela al mediilor numite prin tradiție muncitorești, care sînt teribil de eterogene.

Ne-am întîlnit, și continuăm să ne întîlnim, cu aproape toate marile centrale industriale. Am avut contacte și cu sindicate mai mici. În măsura în care sindicatele controlează lumea muncitorească putem spune că avem contacte destul de bune.

— Care e argumentul principal în discuțiile cu sindicatele?

— Nu am căutat un argument special pentru sindicate. Le-am arătat programele noastre economice și sociale, le-am cerut propriile lor programe. În unele cazuri, chiar am negociat. Am plecat de la premisa că nu putem face rabaturi la anumite principii economice. Spre deosebire de celelalte țări est-europene, noi plecăm de la zero. În schema pe care Miclos Harosty a făcut-o, aceea că toate regimurile comuniste au cunoscut trei etape de dezvoltare — etapa poststalinistă, cea posttotalitară și cea postcomunistă, România se găsește în situația de a trăi în același timp ultimele două etape: etapa posttotalitară și etapa postcomunistă. De altfel, nu întîmplător dl. Ilescu vorbește despre revoluția antitotalitară, nesuflind un cuvînt despre caracterul anticomunist.

— În condițiile acestui context special, apropierea de sindicate este nu numai necesară, ci și deosebit de dificilă, presupun.

— 40 de ani am fost mințiți, duși cu vorba. Noi le prezentăm analizele serioase, fundamentate a căror punere în practică, întîrzierea sau accelerarea unor procese sînt condiționate de reacția lor. În sensul asta vedem noi colaborarea cu sindicatele. Spre deosebire, însă, de relația cu acestea, se vehiculează concepte politice, în întîlnirile cu muncitorii, problema este mai mult de limbaj.

— Cred că tocmai limbajul e cel care a făcut să se creeze imaginea elitistă a partidului. Ideea elitismului a apărut încă de la primele emisiuni televizate remarcabile, de altfel, în care apăreau membrii Grupului de Dialog Social.

— Tot mai puțin se face această legătură în ultima vreme. S-a observat că GDS a fost încă de la început un club select, un club extraordinar, cu oameni de primă mînă, dar care nu și-au propus scopuri politice. Cea mai bună dovadă a acestui fapt, e că în momentul de față în conducerea PAC, chiar printre membrii partidului, nu există decît foarte puțini proveniți din GDS. Noi nu sîntem un club, ci un partid.

— Iar de la un partid, oamenii așteaptă nu propuneri teoretice, ci soluții practice.

— Nu de multă vreme, am avut, la Breaza, o discuție cu un muncitor. Venise cu un set de întrebări care îi frămîntă pe el și pe colegii lui. Nu mi-a fost ușor să-i dau răspunsuri, în anumite cazuri eu aveam doar ipoteze. Iar el voia chiar răspunsuri. Într-un asemenea caz nu există decît o soluție. Să fim onești. N-am afirmat niciodată că știu dacă n-am știut.

— Este, desigur, cea mai onestă cale de desfășurare a unei campanii electorale. Aș îndrăzni, să spun, chiar, singura posibilă, avînd în vedere deceniile de minciună prin care am trecut. Pe de altă parte, însă, incumbă riscuri foarte mari, pentru că înțelegerea unei campanii desfășurate absolut cîștit presupune un anumit nivel de înțelegere din partea celor cărora te adresezi.

— Sînt de acord. Am spus, însă, de la început. Scopul nostru prim n-a fost și nu este obținerea puterii. Prin urmare, ne-am asumat și riscul de a pierde o parte din electoratul nepregătit. N-am acceptat să mințim, nici să ne coborîm la false soluții populiste. Ne numim Partid al Alianței Civice și provenim dintr-o asociație ce și-a propus construirea societății civile. Sîntem confrunțați acum cu două scopuri — unul imediat și altul de mai lungă durată. Sîntem obligați să acceptăm că aceasta este starea culturii politice a electoratului românesc, că vor mai trece cîtiva ani pînă la ridicarea acestui nivel și să încercăm să ne propunem să rezolvăm scopurile imediate, neuitînd că scopul principal nu e obținerea puterii, ci reconstruirea societății civile.

— Pe fundalul crizei economice pe care o traversăm în care sărăcirea populației merge într-un ritm extrem de alert, există tentația acceptării soluțiilor prefabricate. Linuștea continuă să obse- deze o parte a populației, pentru care o soluție, chiar mincinoasă, e de preferat unui adevăr incomod.

— Uite, eu nu cred că marea problemă este, cu adevărat, aceea că oamenii nu mai sînt în stare să suporte cîteva luni, poate ani. Problema e că în acești doi ani a dispărut speranța de mai bine, a dispărut motivația. Speranța a dispărut în măsura în care nu mai știm pentru ce trebuie să mai în-

durăm aceleași privațiuni, iar lipsa de motivație a apărut, de fapt, cînd a dispărut creditul reformator. Ceaușescu era capătul unui ciclu istoric; era normal și ne așteptam să cadă, cel care au venit acum la putere sînt abia la începutul unui ciclu istoric, deci căderea lor nu este iminentă, ei sînt aleși ca urma- re a unui vot care, dincolo de fraude și confuzii, a fost, totuși, un vot popular. Lipsind motivația, oamenii nu mai acceptă. Nimeni nu mai are încredere. De unde, și o pierdere de credit a partidelor politice. Dar, la urma urmelor, cine face reforma?

— În ce măsură nașterea Convenției Democratice va ajuta la trecerea pragului de dificultate în înțelegerea că, totuși, partidele politice vor trebui să declanșeze și să înfăptuiască reforma?

— În primul rînd, consider că această convenție e singura șansă pentru opoziție de a obține un scor electoral favorabil. Nu spun neapărat să și cîștigăm alegerile, dar măcar să echilibrăm situația politică la nivel local și în Parlament.

— Problema este, cred, în acest moment, dacă opoziția este în stare, să se păstreze în cadrul convenției în termenii unității, pentru că demotivarea politică are printre cauze și inconsecvența și lipsa de unitate a opoziției.

— E adevărat, și, fără a vrea să trag spuza pe turta PAC, totuși, de cînd a apă-

— Noi am condiționat buna desfășurare, și, într-un fel chiar participarea la campanie, de reglementarea raporturilor dintre Televiziune și partidele politice. Dealtfel, în discuția cu dl. Stolojan, reprezentanții Convenției au cerut schimbarea conducerii Televiziunii. Tocmai pentru că este nevoie nu numai de mai mult timp acordat partidelor politice, ci și de o altă atitudine a Televiziunii.

— Să nu ignorăm faptul că nici partidele politice nu au găsit totdeauna cele mai adecvate modalități de prezentare a ideilor lor politice.

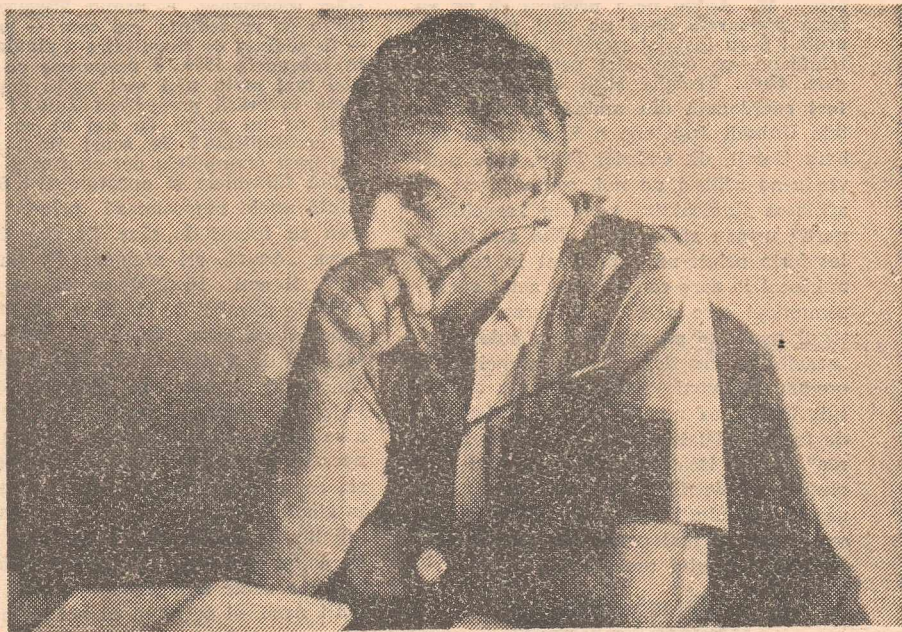
— Sigur, nu cred că felul acesta de a apărea al politicienilor cite unul, cite doi, cite cinci și a citi comunicate, e cel mai potrivit pentru a cîștiga încrederea și simpatia. Românul nu e totdeauna atent la ce i se spune, e mult mai atent la felul cum i se spune, la cum se prezintă cel care vorbește; simpatia sau antipatia se declanșează spontan. Sînt apariții care provoacă antipatie, deși omul spune lucruri foarte corecte și profunde, așa cum sînt fluxuri de simpatie față de oameni care debitează banalități. E inevitabil.

— Un adevăr pe care, însă, nu-l putem accepta ca pe o fatalitate. Trebuie să lucrăm asupra lui.

— Desigur, vom încerca să fim cît mai concisi, decenti, cît mai convingători, să nu plictisim oamenii, să nu-l silim să închidă aparatul în așteptarea filmului polițist.

Ne asumăm riscul ONESTITĂȚII

— interviu cu domnul NICOLAE MANOLESCU, președinte al Partidului Alianța Civică —

rut PAC, a devenit nu numai posibilă, ci, iată, s-a realizat în fapt această unitate căreia i-am dedicat toate eforturile noastre. Dacă trecem de pragul alegerilor locale și ajungem la cele legislative într-o opoziție unită, și apoi mai departe, avem o șansă în plus.

— Cît de departe, de vreme ce s-au declarat deja candidaturi individuale?

— Deocamdată, cu excepția mea, nu a fost declarată nici o candidatură. În PAC a existat această intenție încă de la început, și am hotărît să clarificăm. Rămîne de văzut, desigur, și hotărîrea partidelor convenției.

— În cazul în care acestea vor desemna un candidat comun, altul decît dumneavoastră, ce atitudine veți adopta?

— Noi vom rămîne pe poziția noastră pînă la sfîrșit. Desigur, sub rezerva unor evenimente cu totul excepționale, care ne depășesc pe toți și pe care nu le putem prevedea, probabil că nu vom retrage această candidatură.

— Dar pentru alegerile legislative există niște căi de colaborare între partidele convenției care să pregătească momentul opțiunii pentru candidați, în așa fel încît tensiunile să fie reduse la maxim și convenția să nu se destrame?

— Deocamdată, intenția noastră e de a verifica funcționalitatea convenției la nivel local. Cred că modul de lucru pentru desemnarea candidaților la alegerile locale a fost corect. Listele au fost negociate altfel om cu om, cît și poziție cu poziție. S-a trecut, în marea majoritate a cazurilor, peste orgolii și interese personale. Desigur, de data asta negocierea va fi mult mai complicată. Vom îndrepta ce e de îndreptat și vom încerca să o menținem în continuare.

— Cum în orice campanie electorală televiziunea are o influență deosebită, iar asupra telespectatorului român această influență e considerabil mai mare decît în mod obișnuit, cred că e imposibil să evităm subiectul.

— Părăsind Televiziunea, să ne oprim puțin la presă, altă cită mai este, și, mai ales, cită va mai fi. În ce măsură campania electorală este marcată de starea presei?

— Nu de starea presei e afectată, ci de distribuția ei. Presa, așa cum este, mi se pare lucrul cel mai bun care s-a făcut după revoluție.

— Mă refeream la starea presei în noile condiții de prețuri.

— Nici asta nu mă sperie foarte tare. Nu e normal ca un om să cumpere toate ziarele, cum se întîmpla la noi pînă acum, așa cum nu e normal ca niciodată să nu găsească într-un ziar informații despre ce se întîmplă în partidul advers, decît dacă acolo se întîmplă un scandal. În momentul de față, F.S.N., care nu are nici un ziar ca lumea și n-a avut niciodată presa de partea lui, este în atenția întregii presei pentru că acolo are loc un scandal. La ultima mea conferință de presă, pe la jumătate, mi-am dat seama că majoritatea întrebărilor nu se refereau la PAC ci la F.S.N. Am protestat și am cerut să mi se pună întrebări referitoare la PAC. Glumesc, dar numai pe jumătate. Adevărul este că nu avem încă ziarul de informații în sensul propriu al cuvîntului. Eu zic totuși că presa este foarte bună așa cum este. Dacă s-ar și distribui bine, am fi într-o cu totul altă situație morală.

— Revenind la alegeri, desigur, momentul de tensiune Ilescu — Roman nu poate fi ignorat. Deci, nu întreb ce face F.S.N.-ul, ci ce face PAC-ul și Convenția pe fondul acestui conflict declarat?

— Nu putem fi decît spectatorii al acestui conflict intern, de prevăzut, de altfel, de multă vreme, chiar dacă o parte din liderii Frontului au încercat să-l ascundă, ori să explice la tv că e vorba de diferențe de idei, adică de democrație. În realitate e un conflict;

și personal, și de poziție politică, și de interese, un conflict la toate nivelurile și pe toate planurile. Ceea ce mi se pare, însă, semnificativ, și nu e prima oară cînd observ asta la F.S.N., și mă îngrijorează, pentru că, totuși, este partidul de guvernămint, este totala incapacitate de a-și asuma răspunderea erorilor pe care le-a comis. S-a văzut foarte bine după a patra mineriadă, cînd s-a dat vina pe toată lumea, mai puțin pe cei care erau chiar în funcțiile de decizie în acel moment. S-a văzut și pe urmă cînd în starea extrem de confuză și în pragul unei ierni ce se anunța dificilă, cel mai bun lucru pe care l-au găsit de făcut, a fost să-și arunce unul în spatele altuia răspunderea. N-am auzit nici un cuvînt autocritic, nici de la domnul Roman, nici de la domnul Ilescu. Ca să nu mai spun că dl. Roman vorbește acum, din semipозиția în care se găsește, un alt limbaj decît cel pe care l-a vorbit la putere. La urma urmelor, acum îl înțeleg că este foarte supărat pe Măgureanu, și pe SRI. Dar cît a fost prim-ministru, cîtă vreme a controlat Parlamentul în proporție de 70 la sută, de ce n-a spus nimic și n-a luat nici o măsură? SRI era obligat să dea rapoarte în fața Parlamentului — atunci de ce n-a cerut asta? De ce n-a observat că raportul 13—15 iunie a fost cum a fost, iar o multitudine de alte rapoarte solicitate n-au fost niciodată comunicate, de ce nu s-a observat că SRI-ul n-a vrut să colaboreze cu comisiile de anchetă? Atunci dl. Roman și majoritatea fesenistă puteau să obțină fie plecarea lui Măgureanu și aducerea unui om capabil, fie un răspuns corect din partea SRI și, deci, impunerea unei discipline democratice acestui serviciu. Acum vine și acuză dl. Roman? Inutil. Acum a devenit și anticomunist. Foarte frumos. Eu îl felicit pentru asta. Dar îl întreb: cine a umplut toate structurile administrative cu foști comunisti? Erau arătați cu degetul, li se dădeau biografiile, s-a demonstrat că de la Curtea Supremă pînă la nivelurile inferioare toți erau nomenclaturisti de vază ori foști secretari de partid. Atunci dl. Roman n-a văzut nimic. Acum, deodată, a devenit anticomunist. Ce-o fi însemnînd anticomunismul asta pentru el, stau și mă întreb.

— Apropo de comunism. După doi ani de la revoluție, în România continuă să se vorbească cel mult despre trecerea la economia de piață fără a se face nici cea mai vagă referire la forma de societate spre care ne îndreptăm.

— Doamne ferește, cum să construim acum capitalismul? Mai că-mi vine să spun că înțeleg de ce-i vine greu unui prim-ministru să se urce la tribuna Parlamentului, într-o țară care a fost comunistă 40 de ani, și să declare, construim capitalismul, mai că-mi vine să cred că dl. Roman avea motive să nu spună lucrul asta. La urma urmelor, noi construim o societate bazată pe capital, deci capitalistă.

— Nu cumva actuala situație de criză prin care trece țara — acuzată, pe bună dreptate, de opoziție — se datorează, într-o oarecare măsură, tocmai opoziției, care, iată, nu a insistat suficient nici asupra prezentării balanței guvernării Roman?

— Mai întîi, că opoziția a cerut — s-a cerut și în Parlament — numai că a vorbit în deșert, ca de obicei. În al doilea rînd, nu cred că problema cea mai actuală e problema guvernării Roman. Cred că mai actuală e menținerea, în fruntea statului, a unei echipe încă și mai rele, aceea din jurul președintelui. Ion Ilescu își continuă practicile neconstituționale, se amestecă în viața partidelor, cheamă la Televiziune oameni din suita lui să vorbească împotriva celor spuse în Parlament, cum a făcut în cazul sedinței comemorative din 22 decembrie.

— În privința acestui ultim exemplu, din nefericire, el ne pune într-o lumină cel puțin tulburătoare pe noi toți, ca popor. Niște părinți care și-au pierdut fiii uciși de oameni asupra identității cărora după doi ani încă se mai păstrează tăcerea, să înfîiereze pe cei care cer tocmai demascarea și pedepsirea ucigașilor, niște tați care pot face un asemenea gest sînt o realitate cruntă pentru un popor care a crezut că a renăscut moral.

— Morții cu morții și viii cu viii. Și viii încep să aibă interese teribile de prezente. Extrapolînd la situația generală, la urma urmei, nimeni n-a cerut vinătoare de vrăjitoare. Declarația de reconciliere pe care noi am publicat-o asta spunea. Să fie ținută departe de funcțiile de decizie, niște oameni care au avut înainte funcții importante și au comis abuzuri. Dacă se respecta această cerere, eram acum cu toții într-o situație mult mai clară și economic, și moral vorbind. Și motivațiile de care vorbeam la început, și credibilitatea partidelor ar fi fost cu totul altele. În condițiile clarificării acestui punct esențial de tensiune socială și viitoarele alegeri s-ar fi desfășurat în alte condiții.

— Dacă v-aș cere să exprimați, în cîteva cuvinte numai, ceea ce propune PAC țării în acest moment, care ar fi, acelea?

— Onestitate în viața publică, prosperitate economică și speranțe sub aspect moral.

— Dacă o dată și o dată tot trebuie să reîncepem să sperăm, de ce să n-o facem de acum?

ROXANA PAICU MANOLESCU
Fotografie de ION CUCU

Mai dezbinată ca oricând, cadrele didactice din învățământul preuniversitar gălățean asistă — majoritatea apatică și impasibile — la una din cele mai neînțelese drame: conflictul deschis al celor două sindicate care le reprezintă. Că e cu totul anormală această stare de lucruri, nu mai încapă vorbă. Că marea masă de sindicaliști „de rind” se complăce într-un straniu dulce far niente, dînd curs zvonurilor, birfelor derizorii, intrigilor și acuzelor pe care conducerea sindicatelor și le aduc reciproc, ignorînd posibilitatea de a găsi soluțiile de aplanare a tendințelor „belicoase”, e cu atât mai trist. Să fie, oare, dascălii gălățeni atît de ghinionişti? Ce orgolii oarbe și ce jocuri de interese oculte pot căsca o prăpastie de netrecut între două grupări sindicale cu obiective teoretic identice?

Am încercat, vreme de cîteva zile, să pătrund acest „mister”, discutînd detaliat cu fiecare din părți, însă lucrurile își estompează contururile în ceața amănuntelor abil speculate. „Calibrul” argumentelor e sensibil egal. Pladoariile liderilor (de altfel profesori competenți, de certă reputație locală) au urmărit cronologic modul în care a fost escaladat conflictul, fără a avansa propuneri viabile și imediate de conciliere. Ce va fi? Cum vor fi protejați bieții sindicaliști de uraganul „liberalizărilor” în umbra acestei penibile și nesfîrșite dihonii? „Precis că la mijloc e tot cîolanul!” — avansase cîeva ideea pe un ton ofuscat. În fond, n-ar fi de mirare; în România se mîncă „tacumuri” în continuare...

O stranie apariție pe cerul Galațiului: NEBULOASA SINDICALĂ

„Greșelile au fost speculate
anume”

Întîlnirea cu dñii Constantin Ciosu (președinte) și Ion Danilescu (vicepreședinte) a avut loc la sediul din incinta Inspectoratului Școlar Județean Galați din strada Gării. O firmă tipică, din vremea „zorilor” noii noastre democrații „originale”: „Sindicatul Liber al Învățămîntului Galați”. Discuția — coerentă și la obiect — a punctat cam tot ceea ce era demn de luat în atenție. „Istoria” S.L.I. Galați a început să se deruleze în februarie 1990, cînd prin sentința Judecătorei Galați privind dosarul nr. 2261/1990 acesta a căpătat personalitate juridică. La data de 14.03.1990 a avut loc Conferința de constituire a Uniunii Sindicatelor Libere din învățămînt la nivelul județului. „Au participat 158 de delegați din municipiu, reprezentanți ai celor 2177 de cadre didactice din învățămîntul nostru preuniversitar” — precizează dl. C-tin Ciosu. „A avut loc, firește, alegerea organelor de conducere, iar în urma votării secrete a fost desemnat ca președinte dl. prof. Iordache Tanvuia, din comuna Mihail Kogălniceanu, iar ca vicepreședinte dl. prof. Ion Danilescu și dna prof. Gabriela Mitu. E adevărat că în perioada imediat următoare s-au făcut unele greșeli inerente unei perioade tulburi, de acomodări, semnificate mai ales pe fondul unei totale lipse de experiență în domeniu. Va mai trece multă apă pe Dunăre pînă să se dumi-rească bine oamenii ce înseamnă un sindicat adevărat. Din nefericire, aceste greșeli au fost speculate de unii colegi care au pornit o campanie zgomotoasă de compromitere și scindare a acestuia. În toamna anului 1990 ne-am pomenit că în cadrul ședințelor noastre se insinuează personaje care nu erau nici măcar membri de sindicat, persoane care începuseră să conteste tot mai agresiv acțiunile întreprinse de sindicatul nostru, fără să aducă nici un fel de argumente probatorii. Eram în permanență acuzați că nu ne-am afiliat Federației Sindicatelor din

Învățămîntul Preuniversitar (F.S.I.P.R.), că ne implicăm în mod abuziv în repar-tizarea de locuințe și televizoare color, că una, că alta... Cu toate că noi prezentăm documente, cu toate că nici una din gravele acuzații nu era susținută cu dovezi, domniile lor au continuat să frîgă unitatea sindicatului nostru”.

„Dacă vă mai prind pe aici,
vă rup picioarele!”

„În data de 19.11.1990, cu prilejul adunării lunare a liderilor de sindicat, ne-am trezit deodată asaltați de un grup de forță, alcătuit din patru colegi (doamnele Iulia Sălceanu, Marioara Stanciu, Lizica Anton și dl. Mircea Anton) care pur și simplu au trecut la amenințări făcînd să se evacueze noastră forță din birou. Dl. Anton ne-a precizat că ne va rupe picioarele dacă ne mai prinde pe acolo! S-au instalat rapid și s-au pus pe telefoane, pe convocări pentru noi alegeri, ehe... Trebuie știut că acțiunea a fost coordonată din umbră de președintele Uniunii Județene a Sindicatelor Libere Galați, dl. Gabriel Mitu, care neavîndu-ne afiliați pe noi, conta direct pe afilierea sindicatului pe care „revoluționarii” urmau să-l creeze. Noi am rămas ferm printr-un comunicat în cotidianul local în care condamnăm actul pucist, comunicat care pare să fi deranjat prin tonul mai dur pe majoritatea colegilor... „sensibili”. Practic, ruptura atunci s-a produs. În martie-aprilie 1991 s-a constituit (avînd ca nucleu pe „nemulțumii” de facto) celălalt sindicat, intitulat „Unirea”. Ne-au lăsat în pace să lucrăm cam pînă în iunie 1991, cînd — nevoiți în urma „gafelor” președintelui Tanvuia, am trecut la realegerea comitetului sindical și a noului președinte.

„Eu mă retrag;
retrageți-vă și voi!”

„Imediat ce lucrurile au intrat pe făgașul lor firesc, ne-am gîndit că cea

mai potrivită cale de a întări miscarea sindicală este ca cele două sindicate să fuzioneze. Drept urmare, i-am consultat pe colegii de la „Unirea”, care au un număr redus de membri cotizanți, poate vreo 300, „acaparati” de pe la vreo 3—4 școli și licee, în majoritate profesori. Domniile lor au venit cu pretenții vizavi de unele funcții de conducere, de taxele de cotizatii, s.a.m.d. În data de 30.11.1991, adunarea generală a sindicatului nostru a respins categoric condițiile impuse de „Unirea”, subliniînd că „se acceptă inserierea membrilor sindicatului „Unirea” în sindicatul nostru, dar fără alte obligații. Hotărîrea le-a fost anunțată, au venit și și-au copiat paragraful din procesul-verbal, ca apoi să fim înștiințați că „nu se acceptă o astfel de fuziune”. Noi am făcut, credem, tot ce era logic posibil ca lucrurile să se aplaneze, dar se pare că nu am reușit. Dl. prof. Nicolae Leonte, liderul celor de la „Unirea”, ne-a sugerat o soluție ciudată: „Eu mă retrag; retrageți-vă și voi!” E ciudată, de vreme ce noi avem un mandat de îndeplinit. Am făcut destule lucruri bune pentru oamenii noștri. Se și pot verifica. Dacă mîine-poimîne mai apar încă 2—3 sindicate similare, cu tendințe destabilizatoare, înseamnă că nu mai avem nici un control, nici o autoritate? Ar trebui să încetăm să ne mai facem rău unii altora, nu?...”

„Prea multă fățarnicie
și oportunism”

Pe dl. prof. Nicolae Leonte, liderul sindicatului „Unirea” nu l-am putut aborda decît într-un context mai intim (la o cafea), dat fiind faptul că perspectiva sindicatului de-a avea un sediu oficial este dacă nu iluzorie, măcar îndepărtată. Domnia sa a oftat prelung, încercînd să dea o reprezentare punctuală situației create: „E adevărat, oamenii încep să realizeze că e absurd să avem două sindicate, că treaba asta e în defavoarea lor. Dar lucrurile nu mai puteau fi lăsate în voia unor oameni de probitate îndoielnică. Dl. Tanvuia a fost schimbat abia după ce reușise să-și „aranjeze” achiziționarea unui nou apartament și a unui televizor color. Asta după ce crease deja în sindicat o multitudine de stări tensionate. A urmașit alegerea dlui Ciosu ca președinte, cel care — rețineți! — în ședința de constituire a sindicatului, în februarie 1990, o propusese ca lider nici mai mult, nici mai puțin decît pe fosta tovarășă președintă Toma! E posibil ca un astfel de om să se bucare de credibilitate? Pe scurt dacă stai să analizezi (exemplele pot continua) e prea multă fățarnicie și oportunism! Se frîmîntă unele persoane să „prindă” fiecare tren cu fotolii de plus. Se zbat în mânia „Acum, ori niciodată!”. Ba mai mult, îi aud lăudîndu-se că au peste 2000 de membri de sindicat, pe cînd noi, doar cîteva sute. Noi, avem, într-adevăr 800—900 de asemenea membri, însă smercheria lor nu ține: pe vremuri, la nivel județean, pentru a primi „dezlegare” de a se alege un președinte de sindicat, erau necesari peste 5000 de membri. Ce și-au zis conducătorii de atunci? Îi inseriem în sindicat și pe elevii ucenici și maistrii din liceele industriale și numărul e O.K. Pe astfel de scripte mostenite se bazează în bună parte numărul lor pus azi pe tapet! Apoi, ei se plîng că noi ne-am afiliat prin U.J.S.L. la C.N.S.L.R. (fostul U.G.S.R.). Aș vrea să întreb: al cui patrimoniu au „preluat” (inclusiv fonduri!) dinșii dacă nu tocmai al acestui sindicat

pe care astăzi îi repudiază atît de zgomotos? Ce scrie încă pe firma lor de-a-fară, decît: Sindicatul Liber al Învățămîntului? Mergem, oare, pe principiul cu „Pe afară-i vopsit gardul...”?

„Unirea”-n cuget și-n simțiri

„Ce a făcut concret acest sindicat, S.L.I., pentru oamenii săi? Cotizația impusă, de 1 la sută din salariu diferă net de cea de la noi, care e simbolică: 25 de lei/lună. În timp ce noi alocăm un procent de 20—25 la sută pentru cheltuieli de reprezentare, dinșii s-au gînit la 80 la sută, mai mult decît pe vremea comunistilor! Acțiunile noastre greviste, perfect justificate, au fost ridiculizate permanent de dinșii, care s-au desolidarizat mereu de acestea, chiar dacă noi luptăm pentru drepturile tuturor cadrelor. Sindicatul „Unirea” a încercat să întreprindă acțiuni concrete, refuzînd ideea întrunirilor birocratic-sterile. S.L.I. se bate cu pumnul în piept că e afiliat la F.S.I.P.R. Cînd s-a produs oficializarea afilierii, dacă nu după constituirea noastră, deci la mai bine de un an de ființare?! Dinșii n-au știut măcar să-și manifeste solidaritatea cu acțiunile revendicative ale celorlalte sindicate, precum cel al medicilor, de exemplu, pe care noi i-am sprijinit moral în mod direct. Cînd am ajuns personal la București la comisia de lucru mixtă guvern-sindicate, m-au criticat că m-am erilat în reprezentant unic al sindicaliștilor din învățămîntul preuniversitar gălățean. Nu-și puteau trimite și ei un reprezentant? Nu i-am consultat înainte de plecare? Cine i-a oprit să acționeze: lipsa lor de informare prealabilă sau orgoliul? Vizavi de ideea avansată de dinșii cu privire la eventualitatea fuzionării celor două sindicate, trebuie înțeles că asemenea lucru este inacceptabil cîtă vreme dinșii mizează pe o înglobare ordinară a sindicatului nostru într-al lor și nu pe o adevărată fuziune, cu reprezentarea ei de rigoare. Ultima lor acțiune înscrisă într-un cadru de „altruism” tipic este cea începută cu vreo 3 luni în urmă, cînd conducerea S.L.I. a trecut la „cheta” de rigoare privind achiziționarea de portocale, cartofi și televizoare color pentru membrii doritori, cu banii în avar sau cu o arvună considerabilă. Din cei 4 milioane adunate abia au reușit să aducă portocale. Mă întreb: la asemenea sume, chiar și pe o perioadă de cîteva luni, cine beneficiază de dobinzile importante? Vedeti, ar fi destule de zis... Mă expasează cel mai mult ideea că oamenii își pierd pe zi ce trece încrederea în puterea reală a sindicatului în ideea de luptă sindicală. Trebuia ajuns pînă aici?...”

Aproape liniște

După cum se poate lesne înțelege, lucrurile sînt atît de complicate, încît șansele unei concilierii sînt practic minime. Indiferent de partea cui ar inclina balanța dreptății, indiferent de „tirurile” încrucisate care amplifică acest neverosimil conflict, cadrele gălățene trebuie să devină conștiente că situația nu mai poate continua astfel. Soluția ar trebui găsită de urgență. Fără vesnicele prejudecări, fără ambiții necontrolate și lovituri sub centură, ci doar cu discernămint și decență. E ciudat să constăți că „Unirea” „Desteaptă-te, române!” răzbate atît de greu la Galați, cu-atît mai mult cu cît timpul nu mai are deloc răbdare.

CRISTIAN PAVEL

Și la Sălciile A FOST PUCI

„Pentru-a chinul țărani
Comuniștii-aveau un ghid:
Ca-i fost contra colectivelor
Sau ca-i zis despre Partid” (Dinu Ion)

Mai marii comunei Sălciile (jud. Prahova) se lăudau pînă mai ieri, nevoie mare, cu un trist record: acela de-a fi fost cea de-a doua comună colectivizată din țară și chiar prima la nivel de județ. Ce a însemnat de fapt colectivizarea pentru agricultura românească s-a văzut limpede; „roadele” acesteia se văd și se simt și azi!

Dinu Ion, țăran al acestei comune, are în prezent 75 de ani — 25 trăiți într-o oarecare tihnă lăsată de Dumnezeu, iar restul hăituit fără milă, așa cum obișnuiește el să mai povestească din cînd ’n cînd nepoților și tinerilor din sat. A participat pe front, fiind decorat cu medalia „Bărbăție și credință” clasa a III-a cu spade, reprezentîndu-l pe Carol I.

Teroarea vechiului regim l-a determinat să o țină ascunsă sub podeaua casei, loc pe care l-a păstrat din precauție și astăzi. În anul 1957 a petrecut zile și nopți în șir prin beciurile „primitoare” ale Militei, ca mai apoi să fie transportat la penitenciarul din Ploiești. Motivul „fabricat” de zeloștii acelor vremuri fusese legat de faptul că nu reușise să predea cele 1000 de kg. de cereale „cota” prestabilită!

Deși forțat să intre în C.A.P., a avut curajul de-a se retrage după 7 ani, timp suficient în care s-a duminat pe deplin în privința abuzurilor „șefilor”, iar în 1962, în urma unei revolte-fulger din sat, vreo 20 de oameni au luat drumul închisorilor de la Chișinău și Poarta Albă.

După Revoluție, ca peste tot de altfel, speranțele sătenilor au renăscut. Foarte mulți s-au constituit în asociații agricole particulare, spre nemulțumirea vechilor tovarășii care „administraseră” ani ’n șir

C.A.P.-ul. Bădă Ion povestește înecat de amărăciune despre toate cîte s-au mai întîmplat de-atunci încoace: despre familia lui Popa Constantin — fost președinte de C.A.P. prin 1962, care a contribuit nemijlocit la cooperativizarea forțată din 1949 și care se arată la fel de preocupată de a frîna în orice chip desfiin-

țarea C.A.P.-ului, despre șicanele pe care cei mai întreprinzători încep să le resimtă tot mai des... Ceea ce s-a petrecut în sat la vremea secerii, ’n zilele pucului nereușit de la Moscova grăiește de la sine. Într-una din zile, Popa Constantin a sosit ei însuși pe cîmp și a-nceput cu amenințările în dreapta și-n stînga, sperînd oamenii că „Gorbaciov este arestat și comuniștii (prin Verde!) vor veni din nou la putere, iar cei din asociațiile particulare vor fi arestați și că nimeni n-o să vadă vreodată titlul de improprietăre!”. Nici tovarășul Nedelcu Ion, fostul președinte de C.A.P. pînă în decembrie ’89, n-a fost mai prejos atunci cînd se jura în fața oamenilor că mai bine-i bagă-n tanc(?), dar pămînt tot nu le va da! Prin voința oștii, Nedelcu Ion a părăsit agricultura, trecînd peste noapte „mare șef” la „Drumuri și poduri”, la fel de „revoluționar”, însă cu mașină la scară! Singură dna ing. Mierlă Elena, președinta comisiei de lichidare a C.A.P.-ului, a-ncearcă să țină piept comuniștilor înveterați pînă peste voința majorității sătenilor, a fost înălțurată.

Dinu Ion se oprește cu greu din povestit. „Poate o da Domnu’ și bine!” — speră bătrînul cu voce tare. Poate, măcar în ’92...

Fotoreportaj de GIG MOTOIANU

REVOLUȚIA A FOST UN DAR AL LUI DUMNEZEU

— Domnule general Mugurel Florescu, după 2 ani de la revoluția din decembrie '89, cum vi se par acele triste și înșingate evenimente? A fost revoluție? A fost complot? A fost lovitură de stat?

— Nu pot să am altă imagine decât aceea a evenimentelor la care am participat direct și nemijlocit. Am și acum în fața ochilor acele momente cruciale, epocale, la care am fost martor, participant și părtaş. Indiferent ce se spune (iar acum se spun multe), pot să afirm, cu mîna pe inimă, că a fost revoluția tinerilor! Teoriile despre comploturi și lovituri de stat nu stau în picioare. Ba au darul să impiezeze tot ce a fost curat, frumos și înaltător în revoluția tinerilor noștri. Tinerii l-au alungat pe Ceaușescu! Acest tiran de temut, acest criminal, care și-a osîndit și oropsit propriul popor, a fugit datorită mulțimii adunate ca la un semn.

— Unii susțin că evenimentele din decembrie au fost provocate fie din interior, fie din exterior. Se spune că am fost manipulați, manevrați. Dumneavoastră ce spuneți?

— Este cel mai ușor să arunci un astfel de blam asupra curajului și frumuseții morale a unui popor. Că poate fi, adică, manevrat, condus ca o turmă. Nu, domnule meu, n-a fost nici provocare, nici lovitură de palat. Nemulțumirea oamenilor a fost imensă, cutitată a ajuns la os. Iar tinerii au încununat onoarea și demnitatea noastră. Faptul că mai sînt cîte unii care duc flori la mormîntul din Cimitirul „Ghencea”, e semn de miopie politică. Cine dorește revenirea la un regim de tristă amintire nu poate să aibă gânduri curate.

„Am trăit cele mai sublime clipe din viața mea”

— Se vorbește despre existența unor forțe interne și externe, care au încercat să deturneze revoluția...

— Probabil că au existat și astfel de forțe, care au încercat o „lipitură” în toată evenimentelor. Am fost lîngă oameni care au condus destinul dramatic al țării în chiar acele momente de foc și de puțină speranță.

— În minte și azi, oamenii nu veneau să ceară pîine și carne. Oamenii veneau să ceară dreptate. În acele zile și nopți de muncă trudnică în folosul semenilor noștri, am constatat că pe oameni îi interesa hrana spirituală, hrana dreptății, a adevărului netrunchiat. Poate că prea repede se uită: rețele, structuri, sfînte relații de tip socialist, conform cărora unii au acționat din umbră. Haidetei să stabilim contextul și să nu stabilim vini imaginare. În acele împrejurări dramatice nici unul dintre noi n-ar fi acționat altfel de cum a reacționat. Evenimentele s-au succedat cu o așa repeziune, încît nu neg că s-au făcut și erori. Forțele răului erau la fiecare pas. Gestul reflex de a duce mina la pistol intrase în obisnuință. Puteai fi „vinat” la fiecare pas.

— Gurile rele spun că armata a vrut să preia prerogativele securității.

— Este o gogorită. Nu spun că armata este nevinovată. Spun că armata a fost provocată. Lunetistii au acționat la firul nopții. Trăgeau din case conspirative, trăgeau din toate direcțiile. Armata lucra la vedere, pe cînd aceste forțe oculte, lucrau noaptea și cu arme sofisticate. Drăgulașii adepți ai lui Ceaușescu nu s-au lăsat emoționați cu una, cu două. Probe, se cer mereu probe materiale. Pentru noi singurele probe juridice valabile sînt probele fizice, materiale. Din casa din care s-a tras puteau deslusi, de pildă, umbra unui trup rezemat de pervazul ferestrei ori cele cîteva cartuse goale, provenite din mai multe tipuri de arme.

„I-am pus două întrebări lui Ceaușescu”

— Domnule Mugurel Florescu, ați participat la procesul lui Ceaușescu. După 2 ani de atunci l-ați judeca la fel de aspru?

— Nu l-am judecat eu. A fost complet de judecată. Au fost avocați ai apărării. Noi, cei cîțiva, am stat pe margine, ca simpli observatori. Gică Popa, președintele completului a rostit sentința, simplu și tăios, așa cum merita.

— Gică Popa care a fost... sinucis.

— Se vorbește atît de Vasile Milea, cît și de Gică Popa, că ar fi fost ucis. Dovezi n-avem suficiente.

— I-ați pus două întrebări lui Ceaușescu, în timpul procesului...

— Da, l-am întrebat de ce n-a vrut să răspundă întrebărilor instanței. Mi-a răspuns, în stilul său arogant, că răspunde numai în fața Marii Adunări Naționale. Apoi l-am întrebat în ce a constatat trădarea lui Milea? Mi-a răspuns sec, ritos, că nu a executat ordinele?! Care ordine, de a trage în popor? am mai întrebat. Nu mi-a mai răspuns. Generalul Milea, prin poziția lui fermă, francă, a salvat onoarea armatei române.

— Fie-mi cu iertare, Gelu Voican Voiculescu este acela care l-a împușcat pe cei doi?

— Nu, sigur nu. Eram la un pas de Gelu Voican. Nu spun că nu avea pistol asupra sa. Toți aveam pistol asupra noastră. Evenimentele erau de așa natură, încît nu te puteai apăra cu pixul sau nodul de la cravată. După proces am intrat într-o încăpere alăturată, să ne luăm hainele. Cei doi bilbiți au fost duși, cu minile legate la spate, în fața plutonului de execuție. Voican nu avea cum să tragă din acel intrind. Soldații s-au dezlîntuit într-o rafală cumplită. S-a auzit acel teribil răpăit de mitralieră. În acel moment Voican a spus: „Dumnezeu să-i ierte!”

„Ceaușescu avea buzele roșii”

— Dar Cerasela, ce a spus?

— Fata asta a avut mult curaj. După o anumită perioadă de la execuție a pus mina pe Ceaușescu. L-a pipăit. Ceaușescu avea buzele roșii, iar nu vinete, cum le are mortul. După spusele Ceraselii, Ceaușescu a avut un tremur, o zguduire a întregului trup. Cerasela a spus: „omul ăsta are pe dracul în el!” Chiar cred că omul ăsta avea pe dracul în el.

— Ceaușescu a fost judecat și executat. Vin acum și vă întreb: cine a tras în noi, după 22?

— Mulți dintre colegii dumitale, „ziaristi”, dau vina pe armată. Să fim cît se poate de serioși. Nu neg o anumită parte de vină a armatei, securității, miliției, gărzilor patriotice. În acel haos și în acea dezordine s-au întîmplat multe fărîdele, cauzate și de climatul tensionat. Acele forțe oculte, aflate în simbria lui Ceaușescu, au avut tot interesul să mențină un atare climat, chiar pînă pe 30 decembrie și după aia. Rețineți, vă rog: armata a fost provocată. Nu spun că armata a fost nevinovată. Damne ferește. Acum se găsesc mulți să eticheteze, să infierze, să acuze. Mulți viteji după război. Din cele 1500 de dosare penale, circa 400 sînt deja soluționate. Am promis revistei „Flacăra” dezvoltării de rigoare. În cazul dramei de la „OTOPENI”, sîntem deja pe punctul de finalizare. Am avut un dialog benefic cu părinții și rudele victimelor. Am găsit omenească înțelegere.

— Domnule general Florescu, după 2 ani de la revoluție, încă nu știm cine sînt teroriștii. Nu cumva și Procuratura Militară se face vinovată de complicitate?

— Ce a ținut de Procuratura Militară, vă asigur că am făcut. Avem întocmit acele dosare penale, la care am făcut referire. Ele sînt cartea noastră de vizită. Ele se vor putea studia, cerceta și peste ani. Am înaintat rapoarte scrise și semnate comisiei parlamentare, conduse de dl. Sergiu Nicolaescu.

— Mă faceți să rid. Sergiu Nicolaescu răspunde de evenimentele din decembrie '89, iar dl. Minzatu de evenimentele de la Tg. Mureș. Mult mai nimerit ar fi ca unul să se ocupe de film, iar altul de apa vie...

— Ușor vorbiți dvs., ziaristii. Să știți că nu-mi este frică de presă. Tocmai fiindcă am conștiința curată. Dar presa ar trebui să corijeze, să îndrepte o anume stare de fapt, iar nu să irite, să incite, să provoace.

— N-am vrut să vă irit.

— Observ, cu o anume tristețe, că acest mic diavol cu chip de om, Ceaușescu, mai are o aripă activă, chiar și în rîndul presei. Îi laudă faptele mărete din timpul vieții. Acest diavol a ajuns să distrugă însăși spiritualitatea poporului nostru. Lumea noastră românească a uitat prea repede teama nesiguranta, foamea, frigul, neajunsurile. Această frumoasă revoltă a scos tinerii în stradă. Iar dvs. mă întrebați dacă a fost judecat corect...

— Asta v-am întrebat. Pentru că în nici una dintre țările vecine nu s-a întîmplat ca la noi...

— Într-o stare de excepție, s-a procedat ca atare. Eu cred și susțin că a fost judecat în mod corect. Rolul nostru, al observatorilor de pe margine, nu trebuie supralicitat. Riscurile au fost foarte mari. Am fost amenințați că 600 de ofițeri de securitate de la Sibiu vor debarca la Tîrgoviște. Vestile circulau cu repeziune. Chiar și lui Brates i s-au dat asemenea informații, să le dea pe postul național. Rețineți pentru dvs.: Ceaușescu și a lui sinistră consoartă au fost judecați rapid și tot rapid executați. Tocmai pentru a reduce la minimum numărul victimelor.

— Totuși, domnule Florescu, victime au fost, și încă multe, și după executarea Ceaușecilor. Unde sînt adevărații vinovați? Teroriștii din decembrie au funcții înalte și stele de mîrire... Cine a dat ordine de tragere după 22 decembrie 1989, să răspundă penal! Vina altora cade și pe umerii Procuraturii Militare.

— Aveți intrucivă dreptate în ce spuneți. Victime au apărut pînă pe 30 decembrie și chiar și după aia, în ianuarie '90, la Tg. Mureș, la Universitate. Nici mineriadele nu ne-au adus un prea mare prestigiu, ba dimpotrivă. Avem o căruță de dosare și noi sîntem doar o mină de

oameni. Asta nu justifică o anume inerteală în rezolvarea dosarelor. Am promis că vă vom furniza informații complete, fără nici o părtinire.

Între Transilvania și Republica Moldova e România!

— Poate că era mai cîștit și din partea dlui Iliescu și din partea generalilor de armată, să recunoască deschis cînd, cum și unde au greșit. Greșeala este omenească. Dar cu fac o legătură directă între teroriști și ultima mineriadă. Cineva trebuie să răspundă în fața poporului pentru astfel de fapte abominabile.

— Observ că și dvs., asemeni colegului dvs. Nistorescu, vreți cu orice preț să dați vina pe armată. Armata a fost atrasă într-o cursă periculoasă. Armata a fost adusă în poziția de a trage. A fost un moment dezastruos, care ar fi putut atrage după sine un dezastru național. Am avut impresia că chiar s-a urmărit acest lucru. Problemele Transilvaniei și ale Moldovei nu trebuie scoase din acest joc politic, al feluritelor interese politice. S-a urmărit ridiculizarea armatei române, iar armata a ripostat prompt, chiar dacă în unele împrejurări vinovat. Ce vreți? Armata română era bună numai la cules porumb și cartofi, la construcții gigantice. Nu spun că armata, gărzile patriotice n-au făcut erori din exces de zel, din confuzie și necunoaștere. Am fost puși într-o situație limită, deosebită. Realitatea este mult mai dură și mai complexă de cum o vedeți uneori dvs., ziaristii.

— Să nu-mi spuneți că ziaristii sînt de vină de tot ce s-a întîmplat cu noi, după 22...

— Nu, nu spun asta. Cîștigul revoluției române din decembrie este, iată, și acest dialog liber, deschis, nestînjinit de nimeni. Vă asigur că după un astfel de dialog, pe vremea lui Ceaușescu am fi fost arestați amîndoi. Nici n-apucam să părăsim acest cabinet. Și mai este un cîștig. Spiritul tînar, reformator. Roata istoriei nu se poate da îndărăt.

— Spirit tînar, spirit tînar, dar se cam observă absența tinerilor din structurile politice și economico-administrative ale țării.

— Încîlin să vă dau dreptate. Rolul tinerilor nu trebuie minimalizat însă în nici un chip. Au avut acel curaj frumos, moral, aproape la limita umanului, să-l răstoarne pe unul dintre cei mai fiorosi dictatori din blocul țărilor est-europene. Mai țineți minte acele baraje făcute de tineri? Nu aveau casă, masă; stăteau cu zilele și nopțile zgribuliți pe străzile Capitalei. Ei și numai ei l-au răsturnat pe Ceaușescu! Aici trebuie căutate rădăcinile revoluției române. În acest spirit tînar, intolerant, iar nu în comploturi și conspirații felurite.

Să vă redau un scurt episod. Am plecat din sediul M.Ap.N. spre centru. Era în ziua celebrului miting. În zona „Războare”, am văzut multimea de oameni, ca o mare mută. Steagurile erau ținute înșpre pămînt. Portretele celor doi tirani au fost aruncate și călcate-n picioare. Nu trebuie să trecem atît de ușor peste aceste momente. Tinerii au ieșit în față, cu piepturile goale sau cu o floare în mînă.

— Vă e frică, dle general? Vă e frică? Cine i-a ucis pe copiii noștri?

— Dacă nu mi-a fost frică în decembrie '89, nu văd de ce mi-ar fi frică acum. Am trecut în mai multe rînduri pe lîngă moarte și nu mi-a fost frică. Chiar soția îmi făcea observația că este periculos acel joc pe mîchie de cutit cu viața. Să știți că am conștiința curată. N-am dat nici un ordin de închidere a vreunui dosar de urmărire penală. Nici ingerințe din partea organelor politice nu am avut în acest sens. Poate să vă confirme acest lucru și colegii mei.

— Tocmai de aia vă întreb: cine sînt teroriștii?!

— Am promis revistei „FLACĂRA”, care, între noi fie vorba, își păstrează o anume distincție, o anume eleganță a expresiei, să facem unele dezvoltări, cu privire la vinovații de evenimentele care au indoliat țara. După o discuție prealabilă cu dl. procuror general, Popa Checheanu, vom discuta, cu dovezile pe masă. Deci, cu dosarele în față, Dumneavoastră, ziaristii, n-ar trebui să căutați vina acolo unde ea nu există. Fiți liniștiți, n-a furat nimeni revoluția tinerilor.

— Cu ce ați dori să încheiem dialogul de azi, sîmbătă, decembrie 1991? Nu înainte, desigur, de a promite cititorilor noștri că vom reveni cu informațiile probe, promise de dumneavoastră.

— Revoluția tinerilor există, dle Sălăjan. Chiar și în modul nostru de a dialoga sincer, deschis, dezinteresat. Tinerii aceștia admirabili l-au înălțat pe Ceaușescu, nu însă și întrecuț cîlică a lui. Mulți dintre noi au plătit însă prea scump acest preț al revoluției. Regret sincer că și familia dumneavoastră a trebuit să plătească acest preț, cu jertfa supremă a fiicei dvs. Raluca.

DORIN SALAJAN

— interviu cu dl. general MUGUREL FLORESCU, procuror general adjunct la Procuratura Generală a României

Fotografii de GIG MOTOIANU

PERICOL DE EXPLOZIE

Lectura romanului *Gorila* de Liviu Rebreanu a fost interzisă timp de aproape o jumătate de secol. Îmi aduc aminte cu cită greutate am obținut, în perioada studenției, această carte, de la „fondul secret” al unei biblioteci. Bibliotecarul respectiv, despre care acum îmi dau seama că nu putea fi decât securist, a întors pe toate părțile aprobarea specială, semnată de prorectorul Universității, m-a studiat atent, mi-a luat un mic interogatoriu și, în sfârșit, mi-a înmănat volumul cu aerul că-mi încredințează o substanță explozivă. Pe atunci eram naiv și credeam aproape tot ce mi se spunea. Așa se explică de ce am luat în serios versiunea oficială, potrivit căreia romanul *Gorila* era interzis din cauza unor „accente antisemite”. Acum văd cu totul altfel lucrurile. În primul rând că antisemitismul nu prea există în roman. Există unele personaje antisemite, dar scriitorul le privește cu detașare și chiar cu sarcasm, ca pe niște întrușipări ale neobișnutei. Și în al doilea rând că nu oficialitatea ceausistă, care practica un antisemitism nedeclarat, dar sistematic, era cea mai în măsură să interzică o carte suspectată de antisemitism.

Realitatea era cu totul alta. Reprezentanții autorităților comuniste vedeau un pericol în lectura romanului *Gorila* din cauza că acest roman evocă viața politică dinainte de război, adevărata noastră viață politică, aceea pe care au distrus-o comunistii. Toți cei care au condamnat poporul român la amnezie, pentru a-l lipsi de orice termen de comparație, pentru a-l face credul și manevrabil, se simțeau amenințați de asemenea cărți — părți constitutive ale memoriei noastre colective.

Recitesc acum romanul lui Liviu Rebreanu — remăpărit într-o versiune integrală de o editură nouă și bine orientată, Editura Eden, cu concursul unui prestigios specialist în opera lui Liviu Rebreanu, Niculae Gheran —, recitesc, deci, acest roman pe care, sînoer să fiu, nu l-am prea înțeles în studenție și îmi dau seama că, din punctul de vedere al susținătorilor regimului comunist, el era, într-adevăr, la fel de periculos ca o substanță explozivă. Lumea pe care ne-o înfățișează Liviu Rebreanu este o lume normală. Agitată, instabilă, lipsită de milă față de învinși, de multe ori nedreaptă și de și mai multe ori meschină, dar normală. Prin aceasta, ea se dovedește a fi fundamental superioară lumii comuniste — în mod flagrant anormală.

Romanul constituie și o posibilă replică dată celor care, azi, cuprinși de scepticism susțin că niciodată — deci nici înainte de regimul comunist — în România nu s-a manifestat o vocație pentru stilul de viață european, că întotdeauna aici au predominat corupția, impostura, neseriozitatea. Replica este cu atât mai convingătoare cu cât Liviu Rebreanu critică sever și adeseori satirizează moravurile din perioada interbelică în general și politicianismul în special — deci nu poate fi bănuț de intenție de a face apologia acelei perioade. Și totuși, dincolo de asprele sale observații de moralist, se vede clar că în România dinainte de război exista o civilizație europeană. Valoarea profesională sau morală era pe atunci la fel de sigură ca aurul, era recunoscută, era într-un fel sau altul răsplătită, chiar dacă adeseori reușeau să obțină tot felul de avantaje și diferiți indivizi medii. În orice caz nu se ajunseseră nici pe departe în situația — specifică societății comuniste — ca valoarea să fie considerată indezirabilă, iar purtătorii ei să aibă parte de cele mai sumbre persecuții. Pe atunci se trăia cu adevărat. Se va mai trăi oare vreodată ca atunci?

Dacă nu uităm ce-a fost, dacă ne folosim de cultură ca de un anamnezic, poate că se va mai trăi.

ALEX. ȘTEFĂNESCU ■

Desen de AUREL ȘT. ALEXANDRESCU ■

SEXUL LUI MOZART

La etajul al patrulea al Teatrului Național din Capitală s-a deschis, cu oarecare agitație, o expoziție care are menirea să fermenteze ideile, dar mai ales sentimentele. Unul din tinerii prezenți, ca întotdeauna, în selecțiile unde modernitatea cuprinde și o doză de afront, îmi cerea, cu prilejul primei lui „personale” să scriu oricum, numai să scriu. Îi spuneam că, în ciuda unui desen exersat, lucrarea lui nu dovedea și un crez ordonator. În limbajul nu tocmai îngrijit al artiștilor, cînd referă la o cronică neamabilă ori la o observație critică, alte păreri decât cele pe care le agreează se cheamă „înjurături”. Tînărul reclama „înjurături” cu julație. Ce urmărea el nu era o anume reacție, ci reacția în sine. Dat fiind că manifestarea în chestiune — „The sex of Mozart” — solicită publicul, mai ales pe acela puțin informat, să pună temperamentul înaintea rațiunii, vom strădui, în modul cel mai cuvințios, să arătăm atît motivele pentru care selecții de acest gen trebuie discutate cit și pricinile care le deservesc. Nu spun incurajate, întrucît ele se constituie oricum: prin raportare culturală, din nevoia unei detașări spectaculoase în context și, de foarte multe ori, prin răzburarea unor neîmpliniri de ordin artistic.

Cauza care prilejuește astfel de acțiuni — e, totuși, nepotriviț să le numim expoziții, devreme ce atitudinea primează — trebuie susținută: să semneze fiecare artist și să prezinte ideea care-l satisfăce! Iar publicul să primească ce vrea sau ce e pregătit să primească. Într-o societate deschisă, legea pe piața bunurilor de consum e lege și pe piața artelor.

Cu excepția imenselor „colective” ale independenților de la Paris, a „Salonelor” naționale și a tradiționalelor „regionale” se organizează rar mari expoziții de artă fără program. Subiectul sublimează interesul. Fiind apul Mozart — cu un vast patronaj UNESCO — afișul acțiunii îl anunță, deși inițiativa bucureștenă nu figurează în calendar. Ea obține astfel o viză de prestigiu, care pune sub semnul dubiului onestitatea întreprinderii.

O a doua obiecție e de natură financiară. Dacă o grupare are sprijin dinafara obștei, ea are și îndreptățirea să activeze, indiferent de reacțiile și efectele obștei. Cînd fondurile însă pleacă din bugetul comun, ele trebuie cheltuite mai înțelept. Artistul român nu poate pretinde libertatea de a-l combate pe cel care plătește. Am impresia că unii artiști au nos-

talgia conducerii de partid tolerante, a tiraniei luminate. Altfel cum să înțelegem strădania de a consuma avantajele unei structuri, încă în funcție, și a-i refuza rigurile?

Dacă numele în englezește al manifestării ne duce cu gîndul la naivitatea proprietarilor de dughene care scriu pe firmă „shop”, înțelesul lui e neîndoielnic dirijat spre „a-i epata pe burghezi”. Există însă o burghezime în România în stare să resimtă asemenea finețuri? Iar dacă există, are ea drum în galerii? În fapt, un număr de artiști socotea că a sosit momentul să ofere alt gen de motivație estetică masei de artiști. Deși îmi controlez pornirea ironică, nu pot să nu observ că impactul e mediocru: ca și cum, la doi ani de la lovitură de stat, o adunare de plasticieni cîntă, în sfîrșit, „ole, ole, Ceaușescu nu mai e!”.

Obiecția principală privește dedicația. La începutul veacului, suprarealistii îi puneau mustăți Monei Lisa. Deși pictorii au continuat să pună mustăți unor portrete, lumea a evoluat în sensul recitigării simțului pentru sacru și superior. Criza economică și politică mondială e însoțită și de una în planul creației. Astfel de „contestări” indică o revoltă a provincialului. Fiindcă programul expoziției e, delicat spus, unul „sub real” și fiindcă motivul absolut e Mozart cred că orice vizavi licențios la marele compozitor e tot atît de vinovat ca o glumă pe seama sexului părinților noștri. Mama și Sfînta Fecioară nu au sex. E o convenție pe care oamenii inteligenți o apără. În joc nu e convenția, ci însăși inteligența.

În epocile de tulburări sociale, legile conviețuirii echilibrate sînt călcate și batjocorite, oportuniștii se bat pentru putere iar artiștii slabi cred că a sosit vremea reîmpărțirii talentului. Nu-i nici un secret că participarea la tot felul de expoziții cu temă indică nu atît disponibilitatea unui artist cit neputința de a crea. Oricît de disponibil spiritualicește e un pictor, numărul situațiilor în care e util să fie prezent rămîne totuși mic. Personal, sînt foarte rezervat cu tîmerii care răspund entuziast la expoziții centrate pe principii atît de divergente, cum sînt „Filocalia” și „Sexul lui Mozart”.

Firește, n-are nici o importanță ce gîndesc și ce scriu eu cu prilejul sărbătorilor snoabe. Singurul lucru important e că snobii nu devin mai stăpîni pe lume cînd saltă să ajungă abia pînă la sexul lui Mozart.

TUDOR OCTAVIAN ■

„Vor curge multe lacrimi în Ministerul Culturii” — spune Ludovic Spiess zîmbind

— Credeți că există un complot al Puterii împotriva culturii?

Ludovic Spiess — Nu. Sînt convins că există înțelegere pentru cultură. În toate analizele care s-au făcut zilele acestea a existat discernămint și bune intenții.

— Să analizăm ce se întîmplă. De cîteva săptămîni nu mai apar cele 27 de reviste culturale ale Uniunii scriitorilor. Se pare că au șanse să mai existe doar 7. Asta va declanșa între scriitorii tensiuni și dezbinări. Majoritatea scriitorilor sînt în opoziție, iar eu cred că ceea ce se întîmplă e o manevră pentru a dezbină opoziția.

— Nu am auzit că vor dispărea 26 de reviste. Am înțeles că se caută soluții pentru ca revistele acestea să fie în continuare. Aș vrea să fac o paranteză. Am fost de curînd în Ungaria. Acolo nu există nici o revistă subvenționată de stat. Ele sînt ale unor fundații sau asociații. E adevărat că la ei există legea sponsorizării și alte legi pe care noi încă le așteptăm.

Deocamdată, la noi revistele literare vor trebui să fie atît de bune încît să-și poată asigura existența și să stîrnească interesul marelui public. Unele din aceste reviste costă inutil.

— Puteți să-mi spuneți care?

— Nu aș vrea să dau titluri. Dar ne gîndim că e preferabil să-i plătim pe scriitori și să economisim banii pe hîrtie, de manoperă, de transport, pentru că au foarte multe retururi.

— Bănuiesc că mulți ar vrea să-i plătească pe scriitori numai să nu mai scrie. Dar criza revistelor literare a apărut și din cauză că RODIPET-ul nu-i distribuie.

— RODIPET-ul va fi privatizat. Acum sîntem în dispută și cu primăria, care întîrzie să ne dea înapoi cele 130 de librării, pentru că noi sîntem cei interesați de difuzarea cărții și a revistelor. Vreau să nu mai văd în librării țigări, whisky, spray-uri. Sînt convins că în această țară nu au dispărut iubitorii de carte, chiar dacă prețurile au crescut foarte mult.

— Cum vă explicați că nu au probleme doar cele două reviste la care lucrează scriitorii agreați de președinție (mă refer la „Literatură” și „Contemporanul”)? Ele sînt subvenționate de ministerul dumneavoastră.

— Nu putem subvenționa toate revistele.

— Dar de ce tocmai acestea?

— Pentru că așa am moștenit. Mi-ați pus o întrebare la care am să meditez și eu.

AU UITAT SĂ CHELTUIASCĂ 200 DE MILIOANE?!

— Și la noi, cartea începe să devină un lux. Ea a fost și ar trebui să rămîna un lucru pe care oamenii să-l poată cumpăra ușor.

— Deocamdată s-a pus în discuție doar subvenționarea Editurii B.P.T., pentru ca oricine să-și poată cumpăra o carte.

— În '91, subvenția pentru cultură a fost de 0,33. Care este cifra avansată pentru '92?

— Sînt discuții foarte aprinse. Dar cum să explicăm că în criza financiară în care ne zbatem cu bugetul Ministerului Culturii s-au pierdut 200 de milioane lei! Au fost rambursați în bugetul statului, pentru că nu au fost investiți!

Întrearea în Consiliul European presupune pentru acest an un program intern și internațional de la care nu putem da înapoi. Oamenii de cultură, și în primul rînd cei tineri, ar trebui să ajungă în marile centre culturale, să le vadă, să le respire aerul. La noi nici la ora actuală nu circulă informația cum trebuie. Anul acesta trebuie să participăm la „Sevilla '92”, Filarmonica „George Enescu” va avea concerte la Viena, vor fi turnee de teatru. La București se va organiza primul tîrg internațional de carte.

— Mă întreb dacă nu cumva cartea românească va fi cea mai urîtă.

— Cine e de vină?! În orice caz nu noi! Vreau să cred că editurile și tipografiile înțeleg importanța acestui eveniment și nu ne vor face de ris.

— Imaginea culturii în această țară e lărnă și tragică. În sălile de teatru stăm cu paltoanele. Balerinii ies de pe scenă cu picioarele însingurate din cauza frigului. V-am văzut la „Balul de cristal”. Acolo, doamnele erau cu rochii de colțate și le era cald. La doi pași de Inter e Naționalul, care e un congelator. Sînt alimentate de aceeași conductă. Cum de în Inter e atît de cald și în Național atît de rece?!

— Ați intuit o intenție de-a mea. Mi-am propus ca zilele acestea să fac o vizită la centrala de încălzire, să văd ce se întîmplă. Naționalul plătește taxe pentru căldura pe care nu o are.

— Lucrările la Muzeul Național, distrus în timpul revoluției, trenează de doi ani. În schimb, s-a inaugurat un alt muzeu național, la Cotroceni. Eu știu că un bun gospodar începe un lucru, îl termină și apoi merge mai departe.

— Întîrzierile la Muzeul Național se datorează trîstului de construcții. Ei iau banii, lungesc lucrul, banii se devalorizează și vin și cer alte sume. E un lanț vicios. Eu gîndesc că e bine că s-a deschis muzeul de la Cotroceni.

— Există o hotărîre UNESCO în care se spune că operele de artă nu trebuie să stea în preajma Puterii, pentru că orice mișcare socială le pune în pericol.

— Știți că și Casa Albă are un muzeu? Eu chiar l-am văzut.

— Dar la noi încă e o perioadă de instabilitate politică. — Eu nu cred că e un risc. Cotroceniul e foarte bine păzit. Nu cred că vom avea o a doua revoluție, pentru că ar fi foarte dramatice pentru existența societății românești. Lucrurile se pot rezolva la masa tratativelor.

— Zilele acestea v-ați întîlnit la primul ministru cu reprezentanții ai cinematografilor. Ce s-a discutat?

— Vreau să vă spun, chiar cu un zîmbet, că cinematografia nu mai ține de Ministerul Culturii. Au vrut să se desprindă de noi și au reușit. Acum încearcă să de-

Pe Sergiu Nicolaescu l-a părăsit Muza

În ultimii doi ani s-au produs mutații naționale și internaționale profunde, s-au schimbat hărțile lumii, și cinematografia noastră a rămas tot în afara actualității, cinești, mărginindu-se, după modelul politicienilor, la o luptă intestină pentru putere și profit extraestetic. Cu excepția Șobolanilor roșii, datorat unui cineast amator, Florin Codre, care a încercat să se alinieze la adevărurile revelate de presa liberă, abordând frontal, de pildă, problema oportunismului (în rolul regizorului putând fi lesne recunoscut Sergiu Nicolaescu), restul cineștilor s-a complăcut fie într-o așteptare pustiitoare, fie în producerea unor filme de consum, concurând timid revistele porno, intrucit noi n-avem încă actrițe capabile să joace roluri de prostituate, fie s-a angajat într-o luptă surdă pentru ciolan.

Nu am spațiu să fac un bilanț al afacerilor în care s-au băgat acești cinești, mulți preferind, în loc să realizeze filme, să-și deschidă diverse buticuri! Dar poate că aici și-au descoperit adevăratul talent! În sfera propriu-zis cinematografică însă ar fi de remarcat paguba imensă pe care unii, dintre ei au adus-o, de ordinul sutelor de milioane de lei, prin filmele falimentare pe care le-au făcut și prin călătoriile dese, pe lei și valuta statului, întreprinse, peste țări și mări, ca să-și prezinte „operele”. Dl. Dan Pița, bunăoară, nu a realizat nici un film, dar a călătorit cu toți cineștii la un loc (într-un an și jumătate de guvernare a destinului cinematografiei, un an a călătorit !!).

Și cum au înțeles cei de la C.N.C. independența cinematografiei? Ca o activitate anti-reformă! În cinematografia română nimic nu s-a privatizat. Totul este supercentralizat și sub controlul C.N.C., care trăiește de pe urma a tot felul de impozite. Dacă rețeaua de difuzare a filmelor, de pildă, s-ar privatiza, dacă, așa cum s-a încercat, cinematografia ar intra pe mina mandatarilor, C.N.C. ar trebui să dispară, nu și-ar mai avea rațiunea de a fi. Așa cum Ministerul Culturii, ca în toate țările civilizate, ar trebui să devină un cabinet de protocol, renunțând la un întreg balast funcționăresc, tot astfel C.N.C. ar trebui să se

restringă la o singură persoană, care să fie reprezentantul cinematografiei în cadrul acestui cabinet de protocol.

Dar actualii nomenclaturiști ai cinematografiei nu vor să renunțe la privilegiile lor. Dimpotrivă, vor să aibă sub control, mai ceva decât „partidul unic al clasei muncitoare”, toate friele cinematografiei și, dacă e posibil, să intre chiar în proprietatea lor! Aceasta este tendința care s-a remarcat în cei doi ani de luptă pentru ciolan.

E semnificativ, în acest caz, încercarea lui Sergiu Nicolaescu de a acapara puterea materială, pe toate fronturile, în cinematografie. Cea mai recentă lucrătură a sa se leagă de studioul de la Buftea. Să fim bine înțeleși: am pledat în zeci de articole pentru privatizarea tuturor sectoarelor din cinematografia națională, ca fiind singura soluție a salvării ei și a afirmării filmului românesc în condițiile unei competitivități reale. Da, dar nu privatizare numai pentru unii și pentru alții nu! O privatizare, deci, în cadrul unei concurențe loiale, nu așa cum o înțelege domnul senator, care și-a asigurat puterea și în Parlament și la Casele de filme și la conducerea C.N.C.! Nemai-vorbind de milioanele cu care a venit din comunism! Datorită acestui statut, Sergiu Nicolaescu este și jucător și arbitru. El le-a dat iluzia cineștilor și tuturor lucrătorilor din cinematografie că se bate peste tot, inclusiv în Parlament, pentru ei. Însă aceasta a fost sloganul, paravanul pentru a fi și a rămâne în fruntea bucatelor, pentru a trage sforile numai în favoarea sa. Înțeleg să atragem și parteneri străini în salvarea cinematografiei, dar să-i invităm să investească aici capital, nu să le dăm de-a gata ce-am creat!

Dl. senator, care înainte își pune talentul de negustor în slujba unor filme cu supermani comuniști, în ultimii doi ani, de cînd, complexat de noii concurenți, iar, mai recent, de cînd l-a părăsit Muza, nu mai poate să facă filme, și l-a pus în tot felul de intrigării și tranzacții necurate, precum afacerea legată de vânzarea studioului de la Buftea. Cum a procedat, vom vedea în articolul următor.

GRID MODORCEA ■

Fotografie de LAURENȚIU MATEI ■

vină productivi.

— Au cerut să revină la Ministerul Culturii?

— Nu s-a spus, dar parcă plutea în aer. Nu cred că e momentul. Ministerul are destule probleme cu muzeele, bibliotecile, cărțile, patrimoniul...

SPIESS L-A DAT JOS PE HEGEDUȘ

— De ce credeți că domnul Stolojan v-a ales ministru al culturii?

— Nu știu. În orice caz, sint un ministru incomod. Am intrat în acest birou cu intenția de a ajuta cultura și arta. Îmi dau seama că multe lucruri se pot face cu mari greutăți. Cu greu poți clătina un om de pe o poziție, de pe un post, pentru că este susținut de multiple intervenții.

— Ați reușit să clătinați pe cineva?

— Da. Pe domnul Ladislau Hegheduș. A fost un funcționar abil și lumea nu mai suporta acest lucru.

La ora actuală, este în studiu reorganizarea întregului Minister al Culturii. Nu va fi comod, dar nu mai putem continua în această atmosferă de mocirlă. Vor curge multe lacrimi în Ministerul Culturii.

Am operat două schimbări de direcție: la Operă și Operetă. A trebuit să fac acest lucru, pentru că felul în care se desfășura activitatea nu oferea nici o perspectivă. Pe Opera Română sint oricum foarte supărat. Am găsit un sponsor american foarte serios pentru o superproducție cu „Samson și Dalila” și de două luni nu sint capabili să-mi dea deșul pentru premieră. Cred că spectacolul nu va ieși la timp. Pe prim-plan sint plecările în străinătate. Aș vrea să fiu bine înțeles: eu nu sint împotriva plecărilor în străinătate, vreau însă ca artiștii să înțeleagă că au obligații și față de instituțiile noastre, și față de spectacolele acestei țări. De aici își asigură și lefurile și pensia. La noi, toată lumea visează doar turnee. Cum să chem un impresar, dacă eu nu am ce spectacole să-i arăt? Sintem o țară cu vedete în muzică, dar vedetele noastre sint afară. Aș vrea să fie pe scenele noastre măcar o dată la cîteva luni. Nu vor să vină!

O altă luptă va fi și pentru pensionarea muzicienilor bătrîni. Ei nu mai cîntă, dar au salariile cele mai mari. Cu banii unuia pot fi plătiți doi tineri care sînt cîntă, și pe care îi pot lansa. Cei în vîrstă pot deveni profesori

la Academie sau la Liceul de muzică.

Trebuie să-l schimb pe Vasile Donose, directorul de la „Constantin Tănase”, pentru că acest teatru e condus de un om care în 21 decembrie a scris un articol în „Săptămîna” împotriva „huliganilor din Timișoara”. E inadmisibil ca acest individ să rămînă directorul unei instituții de artă. Nu știu cum primăria acceptă și tolerează acest lucru.

— Cei mai mulți vor pune această schimbare în legătură cu ultima premieră de la „Tănase”. Cabaretul politic „Careu de ași” e o satiră la adresa politicienilor noștri și cum nu prea au umor, e posibil să fi fost deranjați.

— Nu este nici o legătură și nu sint nici un fel de presiuni. Dar dumneavoastră credeți că un om care a scris acel articol mai are voie să rămînă la cîrma unei instituții de cultură? Cădeți că istoria va ierta așa ceva?

— Cred că dacă tot ne apucăm să facem curățenie în societatea românească, ar fi bine să o luăm din virful piramidei.

— Pe mine mă surprinde faptul că primăria a fost la început de acord cu această schimbare, iar acum tărăgănează.

CAPCANE PENTRU MINIȘTRI

— Din tot ce s-a scris despre dumneavoastră, ce v-a deranjat cel mai mult?

— Mă deranjează că se scriu lucruri neverificate. Telefonul meu, biroul meu sint deschise oricui. Merg singur pe stradă, merg la piață, vreau să fiu același om ca și pînă acum. În „Spionaj-contraspionaj” scria că mi-am oferit un premiu de 50 000 lei să-mi cresc olle. E departe de adevăr. De la un serviciu economic din minister, mi s-a oferit un premiu de 100 000 lei, nu de 50 000. Pe care nu l-am semnat. Nu am mușcat din momeală, pentru că nu am îmbătrînit de pomană. Eu am din ce trăi, pentru că atîta minte am avut și eu, să-mi asigur viața din cariera pe care am făcut-o.

— Momentele grele prin care trece cultura v-au făcut vreodată să vă gîndiți la demisie?

— Nu. Eu încă mai sint optimist.

AURELIA BORIGA ■

LAURENȚIU ULICI:

„Primul ministru are o viziune contabilă asupra culturii”

— Domnule Laurențiu Ulici, de ce nu mai apar revistele literare? Am citit comunicatele din presă, dar aș dori amănunte din interior.

— Dintr-un motiv foarte simplu: nu sint bani! În 1991, revistele Uniunii Scriitorilor au pierdut, împreună, suma de 60 de milioane de lei, asta grație — evident — liberalizării prețurilor, hîrtiei, manoperei tipografice.

— În aceeași situație este și revista LUCEAFĂRUL pe care o conduceți?

— Firește, pînă una alta folosim aceeași hîrtie și ne tipărim în aceeași țară.

— Sinteti critic si istoric literar. Mai cunoașteți o perioadă similară din îndelunga noastră istorie literară cînd 24 de publicații literare au amuțit dintr-o dată?

— Din aceleași motive, nu! Au mai fost perioade cînd foarte multe reviste au fost obligate să-și înceteze apariția. Dacă-ți aduci bine aminte după război, în intervalul 1946—1949, au dispărut de pe piața publicisticii românești o sumedenie de reviste care aveau o oarecare vechime (nu erau foarte importante, în acea vreme fiind o puzderie de reviste) dar au dispărut din motive politice. De data asta motivele sint strict economice.

— Nu credeți că în spatele acestei aparențe stă o cauzalitate politică?

— Nu vreau să cred. Nu spun că nu este așa, dar nu vreau să cred. Dacă ar fi cumva așa, ar însemna că absolut tot ce s-a întîmplat cu noi de la 22 Decembrie înapoi a fost degeaba!

— N-ar putea fi, totuși, o relație între situația actuală din presa literară și felul cum ziarele oficiale au tratat virfurile culturii române, imediat după revoluție? N-ar fi verosimilă stabilirea unei astfel de relații?

— Bineînțeles că există o asemenea relație, dar eu nu vreau să fac din asta un principal motiv al situației, pentru că nici nu este asta principalul motiv. Am o părere mai bună despre cititorul român decît cei care își inchipuie că prin calomniile, printr-o propagandă contra virfurilor culturii române (care — politic vorbind — se așază pe o altă poziție decît cea care sint astăzi la putere) cred că cititorul român poate cerne singur și nu-i atît de ușor de influențat cum își imaginează unii. Deci, nu cred că asta este motivul principal. Pe lîngă scumpirea de care vorbeam, care este factorul obiectiv un motiv este și modul cum s-a făcut difuzarea presei noastre.

— Aceeași situație e și în presa neliterară.

— S-au descoperit saci cu revistele Uniunii Scriitorilor, din București, care nici măcar nu erau expediate. Erau date direct la retur din tipografie. Nici nu mai ajungeau vreodată undeva. La asta se mai adaugă ce sugerați tu, o anume implicare de ordin politic, pe care trebuie s-o recunosc pe pielea Luceafărului. Mie mi se pare straniu cum numărul nostru din 15 mai 1990, cînd aveam un tiraj de 50 de mii de exemplare, s-a vîndut cu un retur de sub 3 mii de exemplare. La numărul din 30 mai, retururile la același tiraj au fost de 35 de mii. Își poate inchipui cineva că de la o săptămînă la alta, cititorul a renunțat să mai citească Luceafărul, în masă? Nu! E clar că revista n-a mai fost difuzată. Asta pentru că alegerile erau deja terminate și nu mai era nevoie de nici un fel de afiș electoral, iar revistele Uniunii Scriitorilor, printr-o întîmplare — care cred că nu e chiar o întîmplare — s-au afirmat în opoziție cu puterea sistematic. Toate, fără excepție!

— Ce hotărîre a luat Uniunea Scriitorilor? Cit va mai dura această perioadă de muțenie a presei literare din România?

— O delegație a Uniunii Scriitorilor a fost la primul ministru. Din cîte am înțeles — nu de la Televiziune, care a dat un comunicat extrem de idilic, ci chiar de la colegii care au fost în delegație — înțînirea n-a dus la nici un fel de rezultat concret. În orice caz, n-a lăsat prea multe speranțe pentru rezolvarea acestei chestiuni. S-au izbit la nivelul primului ministru de o mentalitate contabilă — și nu cred că există ceva mai periculos în legătură cu cultura decît o viziune contabilă asupra ei. Viziunea contabilă poate fi necesară — e chiar necesară! — în alte domenii, în economie, dar în nici un caz ea nu poate fi valabilă în ceea ce privește cultura. Or izbindu-ne de această viziune contabilă asupra culturii, în general, sigur că motive de speranțe nu prea sint.

— Deci nu știți cînd veți apărea?

— Noi sperăm să apărăm! O decizie în acest sens va lua Consiliul Uniunii Scriitorilor care se va întrîni pe 17 ianuarie, vineri, și care va decide ce reviste vor mai reapărea, pentru că într-adevăr, cele 24 de reviste care au fost ale Uniunii Scriitorilor nu vor mai putea apărea toate. Sigur că unii au spus că sint prea multe reviste literare pentru o țară ca România, pentru o Uniune a Scriitorilor ca a noastră. Eu nu spun că sint puține, dar n-as putea niciodată să ridic această obiecție pentru că e îngrozitor să spui că sint prea multe reviste de cultură într-o țară. În legătură cu cultura, niciodată, nimic nu e prea mult!

ION ZUBAȘCU ■

Fotografie de GIG MOTOIANU ■

**SENZAȚIE
ÎN LUMEA
antropologilor !**

Un bărbat din epoca bronzului descoperit într-un ghețar din Austria

Anul 1991 s-a încheiat cu o senzațională descoperire arheologică, apreciată drept una din cele mai importante ale acestui veac. Epoca bronzului reconstituită până acum doar pe baza inventarului de unelte, a osurilor și iconografiei din peșteri, această perioadă nebuloasă din istoria pământului și-a trimis un mesager în carne și oase, împreună cu armele, uneltele și îmbrăcămintea ce l-au însoțit existenței în ultimele clipe ale existenței sale. Evenimentul a avut loc recent la Ötztal în Austria, unde, într-o crevasă a ghețarului Similaun, a fost identificat un cadavru perfect conservat. Este vorba de un bărbat din epoca bronzului, congelat natural în patul de gheață, surors de aripa morții cu 4000-4200 de ani în urmă.

Descoperirea a stîrnit, cum era de așteptat, o veritabilă furtună în lumea arheologilor și antropologilor. Pentru întâia oară, aceștia au avut ocazia de a vedea „la față” un bărbat de acum patru milenii.

Locul descoperirii este situat la o înălțime de 3300 metri. Curgerea lentă a ghețarului a deplasat ca lavru 92 metri pe teritoriul italian. „Omule de la Ötztal” poartă o îmbrăcămintă din piele tăbăcită și blănuri, cusute cu cureauă subțire și căptușite cu fin (element termoizolator). Îmbrăcămintea este alcătuită din pantaloni și haină, iar

încălțăminte și jambierele legate cu curele și izolate termic tot cu fin sint confecționate din piele de căprioară. Mormintul de gheață a mai conservat o „aia”, confecționată din scoarță de mesteacăn în care cercetătorii au putut identifica alimentele pe care le-a luat cu sine munteanul de acum 4000 de ani: un fel de lipie din orz și ovăz și fructe de pădure uscate. Ranița mai adăpostea și o pungă de piele cu instrumentele de făcut foc: oremenea, amnarul și iasca.

Misteriosul personaj a decedat ținînd în mîna un piolet primitiv. În raniță au mai fost descoperite o secure de bronz montată într-o teacă din aliaj de cupru și fixată într-un minier de lemn în formă de pipă, element caracteristic epocii bronzului. Un cuțit, confecționat dintr-o săgeată de piatră, fixată într-un minier de lemn și o perlă de piatră, perforată și legată de un snur comoletează inventarul. În ultima sa incursiune, omule de la Ötztal au mai apreciat specialiștii — a avut o înălțime de 1,60 metri și o vîrstă între 20-40 de ani. Dinții prezintă o abraziune puternică, cauzată probabil de mestecarea unor grăunțe măcinate în piua de piatră, aliment-garnitură pentru carnea ce o consuma.

Ce a căutat acest om pe ghețarul Similaun din Ötztal? A fost el războinic, vîntor sau

căutător de minereu de cupru, foarte solicitat la vremea respectivă, deoarece slujea la obținerea bronzului? Cercetările converg deocamdată spre ideea că omul a murit înainte de a se adînci și include în stratul de gheață. Cadavru prezintă mai multe urme de răni în regiunea occipitală și între umeri, ceea ce ar indica fie un accident, fie o agresiune. Dar îmbrăcămintea sa demonstrează o adaptare optimă la mediul alpin unde își efectua incursiunile pentru procurarea vinatului sau a minereului de cupru. Dar întrucît vinatul se găsea și atunci la o altitudine mai mică, este de presupus că omul epocii de bronz a urcat pînă la Similaun pentru a prospecta zăcămintele de minereu de cupru.

Teșăturile moi ale capului, mumificate și conservate, au permis profesorului Heinrich Tilly să reconstituie grafic fizionomia omului din ghețar. Acesta a avut o fizionomie bine încadrată în modelul morfologic al populațiilor montane din Europa centrală: nas relativ scurt, pomeții puțin proeminenți și o combinație de trăsături caracteristice zonei de contact între formele nordice și dinaride. După părerea profesorului Konrad Spindler, este vorba de cea mai bine conservată mumie umană găsită în Europa pînă în momentul de față.

Inventarul „omului din Ötztal” a ajuns în laboratoarele și

atelierele de restaurare ale Muzeului Central Romano-Germanic din Mainz, instituție de mare prestigiu și competență, unde specialistul în materie, Marleus Egg, va conduce lucrările de conservare. Aici se va proceda la descifrarea unor necunoscute: ce vegetale au fost folosite pentru finul utilizat ca izolat, din ce piei de animal a fost confecționată îmbrăcămintea și încălțăminte, ce compoziție are adezivul pentru virfurile de săgeți.

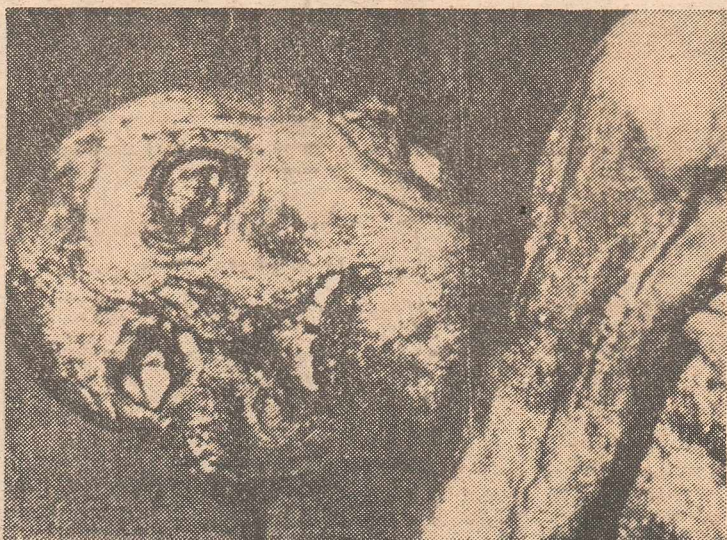
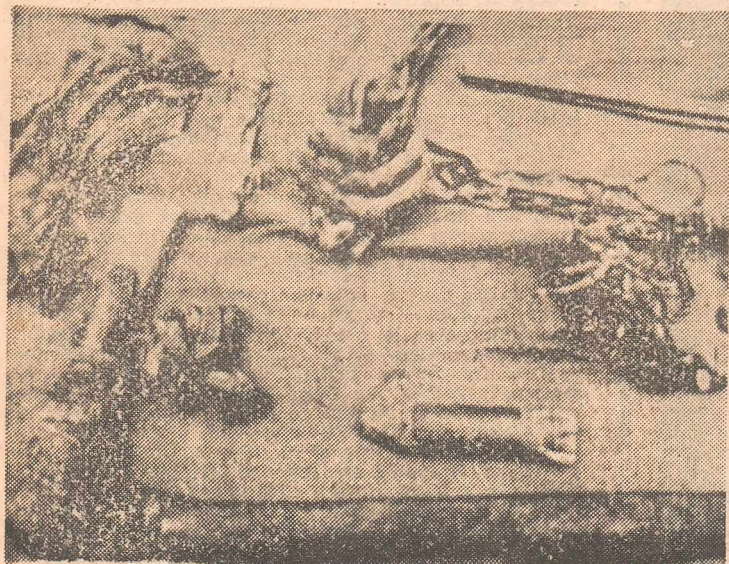
Pînă în prezent cel mai vechi „austriac” este omul descoperit

în salina de la Hallstadt (sarea favorizînd, în acest caz, conservarea scheletului, tegumentelor și îmbrăcămintei). Mai există apoi mumiile extrase din mlaștinile din Danemarca, Germania de nord și Olanda, cu țesuturile conservate datorită acizilor humici, dar a căror vechime nu depășește 2000 de ani (Epoca fierului).

Din păcate, descoperirea și graba de a se obține cit mai multe date asupra ancestralului tirolez n-au fost lipsite de erori regretabile. Cadavru a fost transportat la Innsbruck pentru a fi decongelat la Institutul de medicină legală al universității din acest oraș. Operația a avut loc sub focul reflectoarelor aduse de Televiziunea austriacă, căldura aducînd grave prejudicii relicvei. Ideea de a se preleva țesuturi pentru identificarea acidului desoxiribonucleic a fost și ea amendată, profesorul Winkler întrebîndu-se dacă pe această cale va fi determinată zestrea ereditară a omului din ghețar sau a bacteriilor ce au ajuns să-l paraziteze în urma manipularii eronate. Investigațiile ce urmează să aibă loc la Mainz vor aduce, nu ne îndoim, informații prețioase în legătură cu această formidabilă descoperire.

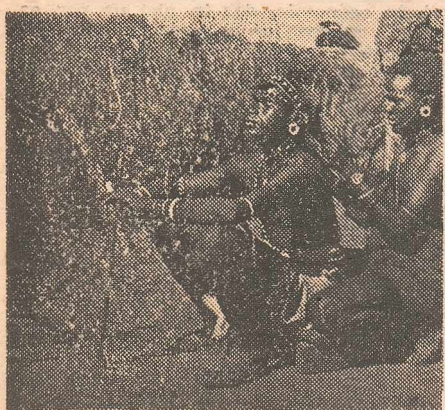
Evenimentul nu i-a lăsat indiferenți nici pe cei ce investighează domeniul paranormalului. Aceștia au comunicat că au izbutit să intre în comunicație cu straniu explorator alpin, aflat acum în alt „plan al existenței”. Din acest dialog peste milenii, s-a stabilit că omul de la Ötztal s-a numit IRUT.

Prof. dr. CANTEMIR RIȘCUȚIA

Culoarea pielii, zonele geografice, obiceiuri și boli

De multă vreme se știe că nu sîntem egali în fața bolilor. Hipertensiunea este cauzată, în principal, au stabilit medicii, de cantitatea de sodiu (Na+) consumată, dar ea pare a fi legată și de un factor ereditar. Astfel un studiu american a scos în evidență o totală absență de natriu în transportul efectuat de globulele roșii în singele negrilor care suferă de hipertensiune arterială, în timp ce la albi acest transport constituie o regulă. De aici s-a tras concluzia că există o diferență funda-

mentală între hipertensiunea negrilor și a albilor, așa cum se arată și în studiul doctorilor Nina Etkin, John Mahoney și James Eckmon, apărut în revista „Nature”. Calviția este frecventă la albi, aduți, fapt ce se întâlnește foarte rar sau deloc la alte grupuri etnice, ceea ce demonstrează, se pare, că aspectul diferit al pielii influențează această boală. De ce unii indieni, din America, au sexul albastru, iar la 98 la sută din chinezi, cernumenul urechii este uscat? De ce galbenii nu au glande apocrine, în timp ce albi le au dezvoltate la subțorii și părțile genitale, iar negrii au pe piept și abdomen? Acestea sînt numai cîteva din numeroasele întrebări, pe care și le pun medicii și la care nu s-a dat un răspuns convenabil. Dar iată și alte curiozități. Peste 20 la sută din populația continentului australian, care a locuit aici înainte de colonizare, are pielea neagră, dar părul blond ca nordicii europeni, iar grupa lor de sînge este asemănătoare cu a locuitorilor din Insulele Malaieze. AINU sînt o comunitate mare de oameni înalți, cu fața aproape albă, care trăiesc în nordul Japoniei, dar grupa de sînge este aceea a populației ce au pielea galbenă. Din studiul publicat de „Arthritis Foundation” în S.U.A., referitor la artrita reumatoidă și juvenilă, rezultă că această boală s-ar datoră unei dezordini imunitare, respectiv al sistemului HLA (Human Leucocyte Antigen). Astfel, 47 la sută din pacienții albi, ce suferă de artrita reumatoidă, prezintă un procent anormal de crescut de molecule specifice HLA — DW4. Același raport s-a găsit și la negrii din America de Nord și de Sud și la japonezi. Dar populații, ca de exemplu cele din Africa, nu fac excepție de la această regulă. De ce, se întreabă medicii, procentul de cancer al prostatei este de cîteva ori mai mare la negri, decît la albi? Să fie oare culoarea pielii care influențează boala,

sau zona geografică? Ca urmare a apărut o nouă știință, ce îmbină geografia cu medicina, numită „geomedicină”. Încă din antichitate medicul grec Hipocrate, în lucrarea sa „Despre aer, apă și lacuri”, a încercat să arate că natura, prin componentele sale: sol, relief, apă, aer, animale și plante, se află într-o interdependență permanentă cu omul. Această explicație, în mod științific încearcă să o redea „geomedicina”. Cu cîteva decenii în urmă medicii au observat că locuitorii, aflați la o distanță de cinci kilometri de Neapole, aveau dinții friabili și de culoare galbenă și maro închis. După mulți ani ei au constatat că aceste fenomene apar acolo unde apa de băut conține mult fluor, peste două miligrame la litru, ca de exemplu în Argentina, India, Japonia și în numeroase locuri din Africa. Boala a dispărut cînd apa potabilă a fost înlocuită cu una cu conținut normal de fluor. Dacă apa este săracă în fluor, sub 0,5 mg la litru s-a constatat o creștere alarmantă a cariilor dentare. În zonele bogate în molibden apare boala numită „gută de molibden”. Deficitul de calciu, potasiu și sodiu și excesul în stronțiu și bariu din apă provoacă o boală de oase. Climă caldă și apa de băut, puternic mineralizată provoacă litiaza renală. Lipsa iodului din apă duce la apariția gusei. Această boală se produce atunci cînd solul este sărac în iod, ca în cazul tratării terenurilor cu săruri de calciu. Iodul nefiind absorbit de cereale sau alte plante comestibile, cei ce le consumau se pot îmbolnăvi mai ușor de gusă. Dar cei mai elocvent exempli este „cancerul geografic” care a fost observat, pentru prima dată, în Uganda, de doctorul Denis Burkitt. Aici umiditatea și temperatura a făcut ca un virus să dea naștere unor forme de cancer. În China trei cauze duc la o frecvență mare a acestei boli, localizată la gît: o grupă

anume de sînge, un virus și faptul că peștele este pregătit fără să i se scoată intestinalele. În Tanzania unele triburi au un procent crescut de cancer. S-a stabilit că triburile unde mamele au obiceiul să-și acopere pruncii cu un voal, cancerul este aproape inexistent, deoarece țintarul care transportă virusul ce provoacă boala, nu poate ajunge la copil. Doctorul Precy Stocks, din Anglia, a stabilit că numărul cazurilor de cancer pulmonar este în strînsă legătură cu numărul clădirilor. În orașele sub 20000 de locuitori îmbolnăvirile sînt în procent de 89 la mie, cînd numărul caselor crește la 50000 indicele crește și el la 107, iar în orașe ca Birmingham, Manchester, Londra unde clădirile depășesc numărul de 200000, mortalitatea se plasează în jur de 162 la mie. Lucrul este explicat, în afară de consumul de tutun și prin vicierea atmosferei, în special datorat fumului sobelor, al țevilor de eșapament și a coșurilor de fabrică. „Cancerul pielii este produs pe lîngă expunere exagerată și repetată la razele solare și de diminuarea concentrației de magneziu în sol precum și obiceiul, pe care îl au unele popoare de a consuma, exagerat, pește afumat. Ea este mai frecventă în zonele însoțite spre tropice și ecuator la populațiile riverane și de pescari. Tumorile pielii pe abdomen și coapse, întîlnite numai în Tibet, sînt cauzate de obiceiul de a purta pe abdomen, sub haină, mici castroane de lut în care se află cărbuni aprinși, pentru încălzire. În țările nordice, unde se obișnuiește să se consume alimente foarte fierbinți și iritante pentru căile digestive, este foarte frecvent cancerul esofagului. În concluzie, culoarea pielii, obiceiurile și zonele geografice se pare că au o influență directă asupra a o serie de boli contractate de om.

AUREL DIANU

CURIER JURIDIC

Alegerile locale (I)

Dispoziții generale. Potrivit Legii nr. 70/1991, consiliile locale și primarii se aleg prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat.

Au dreptul de a alege cetățenii români care au împlinit 18 ani.

Pentru alegerea consiliului local și a primarului fiecare alegător are dreptul la un singur vot.

Dreptul de vot se exercită numai în comuna, orașul sau municipiul în care alegătorul își are domiciliul.

Au dreptul de a fi aleși consilieri sau primari cetățenii cu drept de vot care au împlinit vârsta de 23 de ani.

Pot candida numai persoanele care au domiciliul pe teritoriul unității administrativ-teritoriale în care urmează să fie alese.

Candidaturile pentru consiliile locale și cele pentru primari se depun de către partidele și formațiunile politice, legal constituite. Se pot depune și candidaturi independente.

O persoană poate candida pentru un singur consiliu local și pentru o singură funcție de primar.

Data alegerilor se stabilește prin hotărâre a Guvernului, cu cel puțin 60 de zile înaintea votării.

Circumscripțiile electorale. Pentru alegerea consiliilor locale și a primarilor, fiecare comună și oraș, respectiv, municipiu, constituie o circumscripție electorală.

Circumscripțiile electorale, numerotate de către prefecti, se aduc la cunoștința populației de către consiliile locale în termen de 10 zile de la stabilirea datei alegerilor.

Secțiile de votare. În localități se organizează secții de votare. La aceeași secție de votare, alegătorii votează atât pentru consiliul local, cât și pentru primar.

Delimitarea și numerotarea secțiilor de votare se fac de către consiliile orașenești și comunale, în termen de 20 de zile de la stabilirea datei alegerilor.

Primarul aduce la cunoștința alegătorilor delimitarea și numerotarea secțiilor de votare, în termenul de mai sus, indicând și sediul secției de votare.

CORNELIU OLTEANU

Recorduri triste

Serisorile pe care le primim la redacție ne interesează convingerea că ne numărăm printre țările care candidează pentru primul loc în topul recordurilor negative. Vom demonstra acest lucru cu un prim exemplu.

„Mă numesc Etelea Al din Satu-Mare, Alea Clăbucet nr. 11, bl. 4, ap. 62. Întrucât știu că ajutați pe cei necăjiți care vi se adresează, îndrăznesc și eu să vin cu o rugămintă. În anul 1990, la 13 iulie, au fost expediate pe adresa mea trei colete din S.U.A., din care, până în ziua de azi,

Vă prezentăm, stimați cititori, scrisoarea unui părinte necăjit care ne semnalează neomenia unor cadre didactice și care ne roagă să nu-i dezvăluim numele de teama represaliilor ce s-ar îndrepta spre „pruncu” său. Știm cu toții că munca la catedră nu este ușoară, dar nu credem că fiecare dascăl trebuie să se „premieză”, după cum îl taie capul, pentru activitatea pe care o desfășoară. Nădăjduim că există un compartiment în cadrul Ministerului Învățământului și Științei care poate să-i „reducă” pe acei pedagogi care-și fac de rușine breasla.

Dragi domni de la revista „Flacăra”

„Am angajat pe cineva să-mi scrie scrisoarea asta ca să vă rog să mă ajutați într-o problemă. Vă scriu dvs. deoarece am citit că și pe alții i-ați ajutat. Copilul meu îi elev la Școala „Ajutoare Șimleu Silvaniei” din Sălaj. De vreun an încoace se tot plinge că învățătorii de la școală fură lucrurile pe care străinii

le aduc la ajutoare. Eu la început nu am crezut până când am vorbit cu cineva de la școală și mi-a zis că-i drept, că tot ce se aduce în școală îi cărat acasă de cine apucă. Zicea că nu numai hainele și alimentele dar și medicamentele au fost furate. Pruncu meu a venit acasă cu păduchi și zice că mulți copii au

Lanterna cu amintiri

Fotografie de GIG MOTOIANU

am primit doar două. Unul în luna aprilie și al doilea pe data de 2 mai. De al treilea nu am nici o veste. Știu că acest pachet conține îmbrăcăminte. Tare aș avea nevoie de el mai ales că pensia mea este foarte

mică și nu pot să-mi permit să o cheltui pe haine.

Vă rog din suflet să-mi faceți acest bine, interesându-vă de soarta acestui pachet care imi este foarte necesar. Cu mulțumiri și mulțumire, Alt Etelea.

și riile, că săpunurile străine le-au fost luate. Mașinile de jucărie numai o dată le-au văzut, apoi le-a dus învățătorul acasă pe toate. Alt lucru urât îi cu banii pe care-i primise pruncu, pe lună, de la stat. Eu am zis că banii pruncu-lui meu să rămână la educatoare și ea să-i dea atunci când vrea să-și cumpere ceva.

Educatoarea stringe toți banii și îi duce acasă. Nu le cumpără nimic. Știe că is neajutorii la minte și îi înșală.

Acuma nu mai este rușine. Fiecare vrea să strângă cât mai mult chiar dacă ia de la altul mai sărac. Pentru problemele astea v-am scris. Noi, ca părinți, nu putem face nimic. Numai la dvs. avem nădejde. Am vrut să anunț la poliție dar m-am gândit că îi fac rău la prunc. De aceea mă rog de dumneavoastră să nu pomeniți de nume dacă veți încerca să faceți ceva. Vă rog mult să ne ajutați. Să vă dea Dumnezeu sănătate!”

POȘTA REDACȚIEI

MARIUS JIGA — Cîmpulung, Argeș; **EMIL ANDRESCU** — Slatina, jud. Olt; **DORU HASNA** — Orăștie, jud. Hunedoara; **LIGA NAȚIONALĂ A LUPĂTORILOR DIN DECEMBRIE 1989**: Vă mulțumim pentru felicitările pe care ni le-ați trimis. Primim, la rîndul dvs., urări de bine din partea colectivului redacției noastre.

UN GRUP DE PATRIOTI DIN ARDEAL — În spațiile unor astfel de „semnături” se ascunde, mai întotdeauna, multă mizerie umană. Calificativul cu care ne onorați la începutul „misivei”, imprecizia și blestemele, am zice că vi s-ar potrivi mai degrabă dvs. Constatăm cu regret că o confuzie generală vă întuneacă gândirea și vă recomandăm să vă adresați unor cadre de specialitate.

N. DINU — Galați, str. Petru Rareș, nr. 16, bl. C 6, sc. 3, ap. 46: Observațiile pe care le faceți sînt exacte. Ne vom strădui ca astfel de greșeli să nu mai apară în paginile revistei.

FLORIN MĂGALIE — Craiova, str. Gral Dragalina, nr. 88: Nicolae Pora este numele românului din Canada care se ocupă de cultivarea și valorificarea ciupercilor. Îi puteți scrie la următoarea adresă: Continental Mushroom, Metcalfe, Ont. KOA 2PO (613) 821-1411.

COSTACHE MANCIU — loc. Plopieni Solci, jud. Suceava: Vă sfătuim să mai reflectați asupra hotărîrii dv. Toate publicațiile din lume cuprind în paginile lor reclame publicitare, din diverse motive. O facem și noi și credem că acest lucru nu dăunează conținutului revistei.

CONSTANȚA CEAȘU — București, str. Bozieni, nr. 7, bl. 830: În sfîrșit o veste bună. În urma sesiunii noastre, Primăria sectorului 6, prin reprezentanții de resort, constată că necazurile dvs. sînt reale. Mai mult chiar. Atenționează factorii ce vă pot ajuta, respectiv SC Orizont SA (ICRAL Giulești) și Radel (GICC). Nădăjduim că „factorii” au fost receptivi.

ELENA GRECESCU

Tripourile democrației originale

zece mese de patruzeci de lei pe masă; înmulțind cu zece, ar rezulta cel puțin patru sute de lei. În total, în zece ore — patru mii de lei. Jucătorul cu care am discutat povestea chiar că după înșăși mărturisirea „șefului”, acesta ar câștiga cam zece mii de lei pe zi. Fără să investească un sfânt. E adevărat, „întreprinzătorul” nostru are autorizație specială pentru jocuri. O autorizație care, numai ea, dacă ar fi să dăm crezare jucătorului, i-ar aduce ingeniosului privatizat cam trei sute de mii pe lună, în medie. Bașca o consumație pe măsură, asigurată de patima jocului: vodcă, ness, bere la cutie. La masa la care mă așezasem se juca, încă, rummy, o partidă începută mai demult. N-am luat parte la ea. Însă se joacă aici, cu aceeași ardore, cărți. Oricum, totul e pe bani care se duc ușor. Să nu vă în-

chipuiți, totuși, prea multe, despre așa-zisul tripuu improvizat: e o întreprindere modestă. Dacă nu aș risca să jignesc, aș spune chiar sordidă. Fără fast. Fără minile înmănușate ale doamnelor cu coliere de briliante la gît. Doamnele nici măcar nu intră aici, în fumul pe care-l poți tăia cu cuțitul. Căci se fumează în draci, țigară de la țigară. Fără ruleta minunată învîrtindu-și culorile cameleonice. Este un tripuu al democrației noastre originale, care are aceleași particularități ca și aceasta. Aceeși condiție aproape jalnică. Fîndcă trăim într-o democrație originală la mizeriei. A mistificării. Sînt totuși unii cărora le intră „carré”. În seara aceea, acolo, nu s-a întîmplat însă nimic; jucătorii au „marșat” mai departe pe aceleași sume sub sau peste sută. Am putut distinge două categorii osebite de „clienți”. Una era a celor cu haine jerpelite, cu căciuli soioase, nebarbierii și cu degetele tremurînde, îngălbenite de la mormanele de țigări fumate. Mai mult sau mai puțin nervoși. A doua categorie era a „băiețușilor făcuți”. „Smecherășii”. Bișnițarii. Amatorii de chilipiruri, după cum îi arătau muștele și hainele. În geți de piele, tipătoare, cu multe brizbriuri pe ele, așezați la masă sau chibînd vreo partidă mai fierbinte. O categorie opusă celor dintîi, care se vedeau clar a fi proletari de condiție modestă, muncitori cu circa implorînd norocul care pînă atunci le înțorsese spatele. M-am întrebant, printre altele, cum se poate face rost de o asemenea autorizație pentru jocuri în local. Și cit „costă” ea. Dincolo de impozitul propriu-zis pe profit. Și ce s-ar întîmpla dacă, în scurt timp, asemenea săli de jocuri ar împinzi, ca în lumea a treia, și melegurile noastre unde se suflă (de frig sau de foame) neaș în zaruri. Fără ca veniturile care se scurg pe aici să fie controlate. Mărturisesc că de data asta jocul nu m-a prins și am rămas cam vreo jumătate de oră la masă cu vodcă în față. Ar fi fost periculos să fi rămas mai mult.

MIHAIL GALĂȚANU

CÎND HERMES COBOARĂ PRINTRE OAMENI

În mod absolut obiectiv, așadar fără nici o părtinire, reporterul constată că magazinele Societății Comerciale „HERMES” S.A. sînt cele mai bine organizate din municipiul Vaslui. Cuvîntul poate pe bună dreptate stîrni nedumerire, în ce fel sînt organizate, se înțeabă cititorul, organizarea se referă și la marfă și preț, se arată interesat cumpărătorul? Cine altul să ne răspundă decât dl. director al societății, Sandu Grigoraș?

— D-le director, cu ce se ocupă Hermes la Vaslui?

— S.C. „HERMES” S.A. a fost constituită la sfîrșitul anului 1990 avînd ca obiect de activitate comercializarea produselor nealimentare, comercializarea produselor industriale, precum și prestări servicii către populație (transport la domiciliu al combustibilului solid, obiecte de folosință îndelungată etc.), reclamă comercială în domeniu, import-export, asistență tehnică de specialitate în străinătate și altele.

— În cite unități comerciale este prezent „HERMES”?

— Însușim 68 de unități comerciale cu 130 de gestiuni.

— Despre dumneavoastră se spune că sînteți un profesionist în materie de comerț; să înțeleg că „HERMES” este doar imaginea singulară a priceperii dumneavoastră?

— Să nu exagerăm; este adevărat că lucrez de 21 de ani în comerț, dar fără o echipă bine pusă la punct n-aș fi reușit de unul singur să schimb în bine fața comercială a municipiului. Să nu uităm că totul se întîmplă cu doar 260 de oameni. La nivelul conducerii, în fiecare dimineață analizăm pe rînd magazinele, sfătuindu-ne ce marfă să mai aducem și tot atunci eliberăm și cecurile deoarece furnizorii noștri nu vor să lucreze decît cu cecuri. Asta-i regula!

— Și, acum, să ne întoarcem la problema inițială; la ce se

referă o bună organizare a magazinelor?

— În primul rînd dispunem de cele mai ieftine mărfuri din județ; cota de adaos comercial, pe cele 10 luni ale anului trecut, să zicem, n-a depășit 11%.

A fost posibil să lucrăm c-un rabat comercial mic, deoarece avem o rețea foarte bine pusă la punct și un număr redus de oameni. De ce sînt mărfurile mai ieftine? Pentru că noi preferăm să ne aprovizionăm direct de la furnizor, ocolind cu consecvență verigile intermediare. În al doilea rînd ne-am creat un parc auto bine dotat — ceea ce ne înlesnește o aprovizionare rapidă. Chiar acum avem trimise două mașini după jucării la Iași! În al treilea rînd nu sîntem indiferenți la felul cum este prezentată marfa noastră; ne-am creat o echipă de vitrinieri decoratori și munca acestor meșteri este, să spun așa, la vedere; vă place cum arată vitrinele noastre? În sfîrșit, în magazinele noastre am instaurat polițetea, relația caldă și civilizată cu clientul.

— Și dacă ar fi să exprimăm în cifre realitatea din S.C. „HERMES”?

— Pentru 1991 am realizat o cifră de afaceri de peste 700 milioane lei cu un profit de peste 13 milioane.

— Ce vă propuneți?

— Pentru 1992?

— Pentru 1992.

— O largă acțiune de privatizare; o parte de 33 de active să fie vindute în prima perioadă a anului, în așa fel încît, rămînîndu-ne unități mai puține, să distribuim altfel capitalul existent. Apoi, o aprovizionare ritmică și de calitate, un rabat comercial moderat, mai multă atenție la solicitările clienților. Adică, ne propunem să avem un an bun pentru noi și pentru cumpărătorii noștri.

AL. MIHAILA

TOTUL DESPRE CLANUL EWING (III)

Jim Davis, împreună cu soția sa, Blanche

Jim Davis — un cowboy trecut în legendă

„Jock Ewing? Eu sint acela, mai puțin banii pe care el obișnuia să-i simtă în cont!” — i se întâmpla să răspundă amuzat românii care îl vedeau interpretat în rolul lui Jock Ewing, un cowboy din clan. O bună parte din viața sa, Jim s-a petrecut în Texas la fel

de bine ca Woody Allen în Manhattan, de exemplu. Accesa în primul rând datorită carierei sale de peste 40 de ani, timp în care a lucrat la nu mai puțin de 150 de producții western pentru cinema și televiziune. „Jim nu s-a străduit foarte

mult să pară natural în „Dallas” — și amintește și astăzi soția acestuia. Priveam episoadele și aveam impresia că-l văd acasă, la ferma noastră”. Toate tabieturile și micile capricii ale lui Davis aveau să vorbească din plin despre statutul său de cowboy autentic. A suportat cu greu costumele pentru filmări, reîntorcându-se de fiecare dată cu mare plăcere la blugi și cămașă. Colecțiile sale de cizme din piele de șarpe și de pălării texane deveniseră și acestea celebre. S-ar fi putut spune fără a greși că Jim a fost cowboy mai mult în viața sa particulară decît pe ecrane. A trăit la ferma sa din Northridge (California) fericit să se poată bucura de întinderea pămînturilor sale. Iubea libertatea și neostoiu să se dea acțiunile l-a ajutat să devină un fermier prosper care în răstimpurile dintre filmări revenea totdeauna aici să respire în tihnă. De tînră a fost fascinat de lumea Hollywood-ului. Primul său contract l-a încheiat cu compania „Metro Goldwin Meyer”. Sam Goldwin în persoană a apreciat aplombul tînrului Jim și i-a propus un contract de 75 de dolari pe săptămînă. Acesta a suris, replicîndu-i că nu-și vinde munca sub preț de 200 de dolari săptămînal. Goldwin a rămas stupefiat de îndrăzneala adolescentului și i-a oferit șansa de a-și demonstra valoarea. Davis își amintea adesea cu cită teamă a pîșit în lumea filmului, avînd alături „monștri sacri” ai marilor ecran precum Clark Gable, Spencer Tracy, Greta Garbo, Greer Garson și Lana Turner. Cu timpul, a cîpătat experiență. Ajutat de fizicul său plăcut și vesnic însetat de aventură Jim Davis a început să fie solicitat tot mai des în distribuțiile western-urilor de clasă. Recordul pe care îl ținea în intimitate era acela de a evolua alături de cel mai mare cowboy al ecranului din toate timpurile: John Wayne. Ambii sînt perseverenți. Davis a ajuns să-și vadă visul cu ochii: în ’67 a colaborat în „El Dorado”, în ’70 în „Rio Lobo” și în ’71 în „Grande Jete”. Pălăria preferată în dar de la Wayne a ajuns prima piesă a colecției sale neobișnuite.

Rolul său din „Dallas” a fost un gen de excepție. Prin muncă susținută, prin deplasări succesive în Texas în vederea turnării a cîte 25 de episoade pe stagione, prin rezistența sa fizică remarcabilă, Jim Davis a

reușit să dea greutate serialului care a stîrnit rapid interesul milioaneilor de telespectatori. Transferînd personajului interpretat (Jock Ewing) o mare parte din trăsăturile proprii sale personalități, Jim Davis și-a reconfirmat valoarea artistică.

Viața sa particulară nu a fost tocmai complicată. A avut o singură mare dragoste: Blanche, femeia care de altfel i-a și devenit soție, o cîntăreață-înătătoare care a reușit numeroase succese în marile show-uri acvatice. Din nefericire, soarta i-a supus la grea încercare pe soții Davis, odată cu pierderea unice fiice, Tara, dispărută în urma unui tragic accident rutier la vîrsta de 15 ani. „Era totul pentru noi — povestește și astăzi Blanche Davis. Jim, retras într-o totală intimitate în ultimii săi ani de viață, a rămas neconsolat pînă la sfîrșitul vieții”.

Cariera sa artistică s-a încheiat, practic, odată cu încheierea sa din viață la 75 de ani. A murit la 28 aprilie 1981, în momentul în care publicul telespectator al întregii lumi se obișnuise să-l admire săptămîna de săptămînă ca protagonist important al celei mai gustate teleromanțe americane.

— în numărul viitor — „Linda Gray, misterul eternului feminin”

Documentare și prezentare
CRISTIAN PAVEL

Jock Ewing — un suris al texanului prosper

PUBLICATIILE Flacăra

Societate comercială înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului București sub nr. J 40/5888/1991 din 4.07.1991

Adresa: București, sectorul 1, Piața Presei Libere nr. 1, cod. 71 341. Telefoane: 17.60.10, 17.60.20 (cu interioarele de mai jos)

Cont (lei) — 40.72.30.110.496, BCR, sector 1, București
Cont (dolari) — 47 03.326.350-6 BRCE

Director general:
GEORGE ARION

Director economic
Nicolae Botin

Flacăra

Redactor șef:
Ion D. Goia

Secretar general de redacție:
Eugen Mihăescu

REDACȚIA: Petre Baou, Aurelia Boriga, Valeria Dorneanu, Mihail Gălățanu, Elena Ghera, Dorin Gherghinescu, Elena Grecescu, Alexandru Mihăilă, Gig Motoianu, Oltea Mutulescu, Roxana Paicu-Mănolescu, Cristian Pavel, Dorin Sălăjan, Paul Vinicius, Ion Zubașcu.

Telefoane: 2002 — secretariat director, 2558 — redactor șef, 2143 — secretar general de redacție, 1700 — eveniment, 2600 drepturile omului, 2559 — cultură, 2528 — fotoreportaj.

REBUS

Redactor șef:
Tudor Octavian

Secretar general de redacție:
Alexandru Păsărin

REDACȚIA: Aurel Ștefan Alexandrescu, Adrian Mitu, Bogdan Vlad, Mihai Zgubea.

Telefoane: 1457 (redactor șef), 2036 (secretar general de redacție).

Liviu Timbus, Liana Tatos

TEHNIC (2123, 1453, 2072): Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Liliana Crețu, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Mihaela Moroșanu, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Adrian Petrescu, Mircea Popă, Dan Mircea Popa, Simona Simzianu, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu, Eugenia Vasile

Compartiment juridic: Cornelii Olteanu

PUBLIC RELATION (2634): Mihai Săndoiu

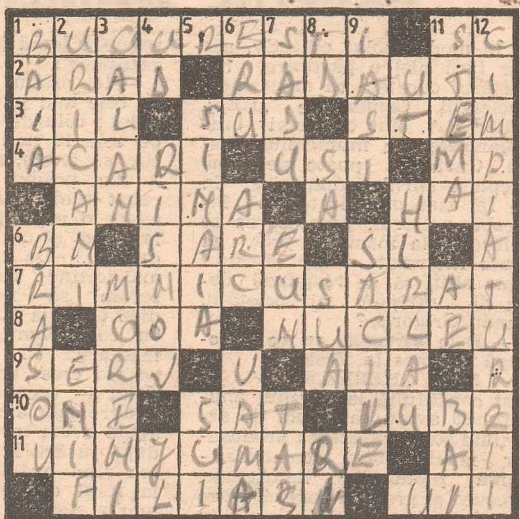
DIFUZARE: Manuela Vasiliu, Laurentiu Pop, Mircea Octavian Pop, tel. 17 48 91

FAX — 17.48.91

Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRESFILATELIA, sectorul export-import presă P.O. Box. 12 — 201, telex 10 876 PRSFIR București, Calea Griviței nr. 64-66, sau direct la redacție.

Tiparul: Imprimeria CORESI București

ORAȘELE NOASTRE

ORIZONTAL: 1) Capitala patriei noastre — Deschide scorul! 2) Orașul de pe Mureș — Oraș în județul Suceava, renumit prin livzile de meri plantate pe dealurile din împrejurimi. 3) Lac în Elveția — Una dintre cele două Elorii — Etravă (inv.) 4) Lucrători feroviari — Intrări — Maria Popescu. 5) Localitate din județul Caraș-Severin de unde se extrage huiă — Îndemn la mers. 6) Barbu Nicolae — Se exploatează la Slănic, Turda, Ocnele Mari etc — La intrarea în Sibiu! 7) Localitate importantă în județul Buzău (2 cuv.) 8) Epitet ce se dă băștinilor cu barba lungă și albă (reg.) — Centru (fig.) 9) Iobag serb — Acea (ov). 10) Localitate în Japonia — Subdiviziunea comunei — Orașel în Germania. 11) Oraș în județul Mehedinți, situat în lunca Blahniței (2 cuv.) — Anca Ionescu. 12) Renumit centru feroviar din județul Dolj — Podgori.

VERTICAL: 1) Capitala Moldovei în timpul lui Bogdan I — Orașul de la poalele Timpei. 2) Oraș minier din zona Petroșanilor — Cîmpie în Turcia. 3)

Vechi centru siderurgic din județul Hunedoara... — și un vechi centru petrolifer din județul Dimbovița. 4) Ieșit din apă — Renumit centru de fabricare a mașinilor ucele din județul Brașov — Jean Lovinescu. 5) Perla Văii Prahovei — A urca. 6) Localitate în India — Prima armă inventată de om — Important centru ceramic din județul Satu Mare. 7) Comună în județul Sibiu, unde se află o importantă hidrocentrală — Lac în Scoția — Taler de balantă. 8) Tudor Dumitrescu — Sandu Alexandru — Băutură răcoritoare — Radu Ionescu. 9) Important centru industrial și cultural din Moldova — Oraș situat la poalele Munților Birsol. 10) Ulpia Teodorescu — Oraș în județul Iași, fostă reședință domnească. 11) Băzonul orașului — Alexandru Ene — Nume dat stațiunilor balneoclimaterice (pl.). 12) Important centru al producției de sîrmă și cabluri din județul Cluj (2 cuv.).

Dictionar: IL, STEM, OOA, ONE, LUBZ, ENIF, ERU, EUN.

GHEORGHE BRAȘOVEANU

Dezlegările careurilor anterioare

DE TOAMNĂ: ARATURA; RAVAC; PASTRAMĂ; SITA; RCA; I; IVA; NAM; OE; STUDENȚI; A; VASE; MORI; FAR; ÎLA; SENS; SILI; ZARZAR; ARICI; I; BATIC; ALAMA; OCALE; RO; OTET; NOTE; MAGAZINE; ASO; COCOR; ITN; RARE; TARAN; AE; ERI; LINI; CARE.

RAZE DE SOARE: STRALUCI; B; CREPUSCULE; LANURI; BOR; IN; S; EVITA; PST; BRAT; R; IPON; IR; N; TIR; V; AMOC; ORIZONTURI; RADIA; II; N; ITA; LICARE.

OFSAID: CAPRICIOASĂ; ANULARE; VAR; STI; MERS; QB; AR; ABATAJ; I; TEH; TALEN; ONESTI; A; CAR; RA; TAIA; M; U; IMPAS; FRAC; TEI; ATÎRNAT; INTERES; ITI; TEMENEA; ER.

ASA ȘI ASA: COORDONA-

TE; AMBROADER; REST; EURI; INTEPATE; P; COR; ON; SOL; ASUMA; AERA; TICALOS; BN; U; TRESTIIS; ROIT; URITE; ATEISTE; AU.

DE ANUL NOU: PLUGUȘOR; L; A; ORAR; CUC; CERA; ANIMA; IRI; AZOT; R; NASURI; UR; T; TRA; AR; M; ALIA; PLINE; A; REST; US; REVELIOANE.

ALEGREȚE: GHEB; DOCTOR; RĂSARITURI; ILEGAL; BETE; SACAGII; ZEL; T; TUGURI; I; A; DESENE; IM; SUPLINITORI; AZ; A; TEUTON; SIS; AA; SINA; INERT; HATIR; NATIUNI; ACE.

SIMEZA: PAVILIOANE; ARENA; FLUX; TARCURI; DP; ANN; ROCA; O; JIR; DIFUZ; TASAT; UITA; AMATOR; SIN; BEJ; AUT; LT; LN; INSIRA; ETALA; RUJA.

Citiți în nr. 2 al revistei „Cuvîntul”

● Balta Brăilei — o imensă groapă comună a deținuților politici uciși de comunism

● Un nou scandal cutremură scena noastră politică: poliția secretă a domnului Gelu Voican Voiculescu.

● Ziarul „Dimineața” minte de îngheață apele; au existat, totuși, dizidenți care au fost distruși în spitalele de psihiatrie

● Partidul Socialist al Muncii nu va candida la alegerile locale, declară dl. Ilie Verdeț